

ABD’de Kamu Yönetiminin Çocuk İstismar ve İhmalini Önleme Çalışmaları

Polat TUNÇER¹

Özet

Çocuk ihmal ve istismarı, tüm dünyada olduğu gibi ABD’nin de en temel problemlerinden birisidir. Bir yandan meydana gelen olayların yaratmış olduğu sorunları çözmeye çalışırken, diğer yandan bu tür vakaların meydana gelmemesi için verilere dayalı ve planlı bir çalışma içerisindeyiz. Öncelikle de önleme tedbirlerine yoğunlaştığı görülmektedir. Bu makale ABD’deki çocuk ihmal ve istismarını önleme çalışmalarını öncelikle resmî kaynaklara ve bilimsel makalelere dayalı olarak inceleme amacını taşımaktadır. Türkiye’de bu sorunla mücadele eden kamu yöneticilerine bir örnek teşkil edebilmesi ya da yol gösterici izler taşıyor olabilmesi amaçlarımız arasında yer almaktadır. Ancak, sorunun ortaya çıkmasını önlemek amacıyla yapılan çalışmaların verimliliği ve olumlu sonuçlar vermesi, kamu yönetiminin, etkin uygulamalarına bağlı olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir. Bütün toplumsal dinamikler harekete geçirilmeden ve koordineli bir biçimde çalışmaları sağlanmadan, bu sorunun çözülebilmesi mümkün değildir. Bu bağlamda, öncelikle verilerin düzenli bir biçimde elde edilmesi ve incelenmesi önem taşımaktadır. Diğer yandan bu veri ve analizlere dayalı yapılmış planların koordineli ve işbirliği anlayışı içerisinde uygulanması gerekir. ,

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Çocuk, İhmal ve İstismar (Kötü Muamele).

Prevention Efforts of Child Abuse by Public Administration in the USA.

Abstract

Child neglect and abuse is one of the basic problems of the meat of the USA as it is all over the world. On the one hand, while trying to solve the problems created by the events that have occurred, on the other hand it is in a study based on the data and planned to prevent such cases from happening. Firstly, it seems to concentrate on preventive measures. This article aims to examine the efforts of the US to prevent child abuse and neglect primarily based on official sources and scientific articles. In Turkey, it can serve as an example to public administrators who struggle with this problem or guiding tracks are among our goals to be carrying. However, the fact that the work done to prevent the emergence of the problem yields positive results and that the public administration depends on its effective implementation should not be ignored. It is not possible that this problem can be solved without all social dynamics being worked on in a coordinated way without being actuated. In this context, it is important to first obtain and examine the data in a regular manner. On the other hand, plans based on these data and analyzes need to be implemented in a coordinated and collaborative manner.

Keywords: Public Administration, Children, Neglect and Abuse (Bad Behavior).

¹ Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, polatuncer@gmail.com.

GİRİŞ

Bütün dünyada olduğu gibi ABD’de de çocuk istismar ve ihmali önemli sorunlardan birisidir. Kamu yönetimi pek çok toplumsal sorunda olduğu gibi çocuk istismar ve ihmali de önlemek ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Her kamu sorunu gibi bu problemin de ülkeye önemli bir maliyeti söz konusudur. Yapılan çalışmalar, önleme çalışmalarının olayları çözme ve tedavi maliyetlerinden önemli ölçüde düşük olduğunu göstermiştir. Diğer yandan toplumun huzur ve refahını sağlamakla yükümlü olan kamu yönetimi, yeni kamu yönetimi ve yönetim ilkelerinden yararlanmak suretiyle bu çok yönlü ve karmaşık sorunu çözmeye çalışmaktadır. Zira, bu sorunun paydaşlarla işbirliği yapılmadan çözülmesi mümkün değildir.

Bu makalede ABD kamu yönetiminin çocuk istismar ve ihmali önleme çalışmaları ele alınmıştır. Çok karmaşık ve pek çok faktörün etkili olduğu bu problemin çözümü için kamu yönetimi çok yönlü bir çalışma yürütmektedir. Zira, sorunun kaynağını birkaç temele dayandırmak mümkün gözükmemektedir. Ancak, yapılan çalışmalarda sorunun büyük bir bölümünün ortaya çıkmasına yol açtığı düşünülen faktörler yer almaktadır. Ancak, araştırmalar yine de kesin sonuçlara ulaşmaktan oldukça uzaktır.

Son yıllarda, çocuk istismarı ve ihmal sorununa yönelik araştırmalar giderek artmaktadır. Eyalet ve Federal malî desteği olan çok sayıda **çocuk istismarı önleme** programı, okullar, hapishaneler, hastaneler, ibadet yerleri ve özel tesisler gibi bir dizi ortamda çalışmaktadır ve genel ya da spesifik popülasyonları hedef almaktadır. Çocuk istismarını önleme programları artık aileleri besleyen sorunların, çocuklara yönelik riskleri artırabilecek, karmaşık ve birbirine bağlı olduğunu ve bu sorunların koordineli, bütüncül cevaplar gerektirdiğini kabul etmeyi giderek daha fazla yansıtmaktadır (Thomas vd., 2002: 1).

Farklı popülasyonların ihtiyaçlarını karşılamak için geniş bir yelpazede kanıta dayalı çocuk istismarı ve ihmal önleme programları, toplum düzeyinde desteklenmektedir. Erken ev ziyareti, gebe kadınları ve yeni doğmuş bebekleri hedef alan stratejiler iyi araştırılmış ve kötüye kullanım ve ihmal dâhil olmak üzere yoksul ebeveynlik için yüksek riskle ilişkili olan faktörlerin azaltılmasında anlamlı gelişmeler göstermiştir. Okul tabanlı şiddet önleme eğitimi, halkı bilinçlendirme kampanyaları, ebeveynlik eğitimi ve mesleki uygulama reformları gibi diğer alanlarda da umut verici önleme modelleri tespit edilmiştir (Petersen vd., 2014: 265).

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezine göre, “Önleme ve müdahale programlarının ümit verici bir dizi, çocuklara yönelik istismar ve ihmali, ekonomik yükünü azaltma potansiyeline sahiptir (UNICEF, 2014: 18). Önleyici müdahale maliyetlerinin, çocuk istismar ve ihmalinin bireylere, ailelere ve topluma olan kısa ve uzun vadeli maliyetlerinin toplamı tarafından birçok kez aşılması muhtemeldir (Krug vd., 2002: 70).

Her yıl ABD’de yüz binlerce çocuk istismar ve ihmal mağdurudur. Dört çocuktan biri, hayatının bir noktasında çocuk istismarı veya ihmali yaşar. İstismar ve ihmali sonuçları uzun vadeli ve yaygındır: Mağdur olan çocukların ergen olarak riskli

davranışlarda bulunma olasılıkları daha yüksektir ve uyuşturucu madde kullanımı, depresyon, kardiyovasküler² hastalık ve diyabet dâhil olmak üzere sağlık durumunun yetişkinliğe erişememesi daha olasıdır. Ancak, çocuk istismarı ve ihmali büyük ölçüde önlenemez ve bu yükü hem çocuk hem de topluma en aza indirmenin yolları vardır. Birçok kamu sağlığı savunucusu, toplum liderleri ve politika belirleyiciler, çocuk istismarı ve ihmali önlemek için başarılı yaklaşımlar uygulamaktadır. Bu stratejilerden bazılarının, sağlık ve insani hizmet programlarındaki maliyetleri azaltarak, devletler için pozitif bir yatırım olduğu kanıtlanmıştır (Hendrikson and Blackman, 2015: 1).

A. Kamu Yönetimi ve Çocuk İstismar ve İhmali

Kamu yönetimi, toplumun huzur, güven, sağlık ve refahını ilgilendiren tüm sorunlarla mücadele edip onları çözüme kavuşturmakla mükelleftir. Kamu yönetimi, sorunları kamu yararı kavramı bağlamında ele alır ve çözümler. Çocuk istismar ve ihmali gibi temel sorunların çözümünde de kamu yararı yaklaşımı söz konusudur. Kamu yönetimi tercih ettiği seçeneklerin belirli bir gruba değil de herkese fayda sağlayacağını gösterebilirlerse, başarılı bir şekilde benimsenme ve uygulama şansı artabilir. Kamu yararı kavramı muğlak olmasına karşın, kamu yönetimi eyleminin toplum, eyalet ya da ulus üzerindeki etkilerine dikkat çekmek için güçlü bir yol olarak kullanılabilir (Box, 2018: 6).

ABD kamu yönetimi, çocuk istismar ve ihmaliyle ilgili ciddi bir mücadele içindedir. 1990 yılında ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı Sekreteri Louis W. Sullivan, çocuk istismarı ve ihmali önlemek ve tedavi etmek için ülke çapında eşit görülmemiş bir kampanya başlatmıştır. Bütün gücünü bu konu üzerinde yoğunlaştıran Sekreter Sullivan ayrıca, bu önemli konuyu ortaklaşa nasıl ele alabileceklerini tartışmak üzere Başkanın kabinesindeki üyelerle de görüşmüştür. Bu girişimin üç strateji vardır: 1) Sorunla ilgili halkın farkındalığını arttırmak; 2) Çocuk istismarı ve ihmali faaliyetlerinin kurum içi ve kurumlar arası koordinasyonunu teşvik etmek; 3) Toplumun tüm sektörlerini katılmaya teşvik etmek. Sullivan Aralık 1991 toplantısında "Biz Fark Yaratabiliriz: Çocuklara Yönelik Kötü Muamele ile Mücadele Stratejileri" toplantısını Washington, DC'de gerçekleştirmiştir. Toplantının amacı; iş dünyası, sosyal hizmetler, meslek dernekleri, ceza adaleti, eğitim, kamu sektörü ve dinin çocuklara kötü muameleyi önlemek için koordineli bir çabaya katılmasıdır. Toplantı sırasında, her sektörün temsilcilerinden oluşan küçük gruplar, çocuklara yönelik kötü muameleye karşı savaşta daha etkin hale gelmeleri için yerel ve eyalet düzeyinde örgütlerinde takip edebilecekleri stratejiler hakkında fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Ve halkın bilinçlendirme materyalleri geliştirilmiştir (US, 2014: 47). Nisan 1983'ten beri Amerika Birleşik Devletleri'nde Çocuk İstismarı Önleme Ayı olarak belirlenmiştir.

B. İhmali ve İstismar Kavramları

Çocuk istismarı ve ihmali Federal ve Eyalet yasaları tarafından belirlenir. Eyalet düzeyinde, istismar ve ihmali, hem medenî hem de ceza kanununda tanımlanabilir (Children's Bureau, 2016: 1). Çocuk İstismarını Önleme ve Tedavi Yasası (Child Abuse

² **Kardiyovasküler hastalıklar**; kalp veya kan damarlarının hastalıklarını içeren gruba verilen genel bir isimdir.

Prevention and Treatment Act: CAPTA), çocuk istismar ve ihmali şöyle tanımlamıştır: “Bir ebeveynin ya da bekçinin ölüm, ciddi fiziksel ya da duygusal zarar, cinsel istismar ya da sömürüye neden olan herhangi bir son eylemi ya da başarısızlığı veya ciddi bir zarar riski gösteren bir fiil ya da hareketsizlik.” Çoğu devlet dört temel kötü muamele türünü kabul etmektedir: ihmal, fiziksel istismar, psikolojik kötü muamele ve cinsel istismar. Çocuğa karşı kötü muamele bu şekillerinden herhangi biri olabildiği gibi, kombinasyon halinde de ortaya çıkabilir (<https://www.acf.hhs.gov>, 2013: viii).

Hemen hemen tüm devletler, Columbia Bölgesi, Amerikan Samoası, Guam, Kuzey Mariana Adaları, Porto Riko ve ABD Virgin Adaları, yasal olarak çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili yasal tanımlar sunmaktadır. Eyaletler, ihmal, fiziksel istismar, cinsel istismar ve duygusal istismar dâhil olmak üzere, farklı istismar türlerini tanımlar ve tanırlar. Bazı Eyaletler aynı zamanda ebeveynlerin madde bağımlılığı ile çocukları terk etmelerini, çocuk istismarı olarak tanımlamaktadır. İhmal genellikle, çocuğun sağlık, güvenlik ve esenliğinin zarar ile tehdit edildiği derecesine kadar çocuğun ihtiyaç duyduğu yiyecek, giyecek, barınak, tıbbi bakım veya denetim sağlama sorumluluğu olan bir ebeveynin veya diğer bir kişinin başarısızlığı olarak tanımlanır. Yaklaşık 25 Eyalet, Columbia Bölgesi, Amerikan Samoası,³ Porto Riko ve Virgin Adaları, ihmal tanımında, yasaların gerektirdiği şekilde çocuğu eğitememesini de içermektedir (Children’s Bureau, 2016: 2).

ABD’de çocuk istismarı ve ihmalinin yasal tanımı konusundaki kafa karışıklığının nedeni, çocuk istismar ve ihmalinin disiplinler, kurumlar ve meslek grupları arasındaki tanım, kural ve standartlara ilişkin farklılıklardır. Örneğin, çocuk istismar ve ihmali olarak kabul edilenler için standartlar, bir grup içindeki mahkemeler, çocuk koruma hizmetleri ve sağlık hizmeti sağlayıcıları ile bu gruplar içindeki bireyler arasında farklılık gösterebilir. Bu farklı standartların ve yorumların çocukların istismar ve ihmalden korunmasını nasıl etkilediğini daha iyi anlamak için yeni araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır (Petersen vd., 2014: 365).

İhmal, düşük eğitim ve düşük gelire çok yakından ilişkili olduğu için, ihmalin ebeveynler tarafından, yoksulluktan ve yoksunluktan nasıl en iyi şekilde ayırt edileceğini iyi bilmek önemlidir (Krug vd., 2002: 80-81).

C. ABD’de Çocuk İstismarını Önleme Çalışmaları

Çocuk istismarı ve ihmalinin önlenmesi çalışmaları, 1960’lı yıllardan, C. Henry Kempe’nin “Hırpalanmış Çocuk Sendromu”nu tanımladığı zamandan beri pek çok biçimde yapılmıştır (Thomas vd., 2002: 6). 1970’li yılların başında ise; “**Sarsılmış Çocuk Sendromu**” tanımlanmıştır. Önleme kavramının birkaç anlamı vardır. Önleme, bir eylemi veya davranışı teşvik eden etkinlikleri temsil etmek için kullanılabilir. Kavram ayrıca bir eylemi veya davranışı durduran etkinlikleri temsil etmek için kullanılır. Sözlük, önlemeyi; durmak veya yapılan ya da meydana gelen şeylerden korumak; engellemek, olarak tanımlar (Thomas vd., 2002: 6).

³ Güney Pasifik Okyanusu’nda adalar grubu.

Önleme, ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Departmanı'nın büyük bir girişimidir. Bu çabanın odak noktası, çocuklar ve aileler için olumlu sonuçlar veren önleme programları hakkında bilgi paylaşımıdır. Bu vizyonun bir parçası olarak Çocuk Bürosu, Çocuk İstismarı ve İhmal Bürosu (OCAN), 2003-2004 yıllarında çocuk istismarı önleme faaliyetlerine daha fazla görünürlük kazandırmak için bir Çocuk İstismarını Önleme Girişimi başlatmıştır. Savunmasız çocukların karşılaştığı riskleri azaltma ihtiyacının farkına varılması, aileleri güçlendirmek ve kapasitelerini ve esnekliğini geliştirmek için mevcut kamu ve özel kesim çalışmalarda bulunabilir (Thomas vd., 2002: 1).

Geçtiğimiz 50 yıl boyunca, çocuk istismarı ve ihmal önleme stratejileri, zamanın probleminin kapsamı hakkında bilinenleri ve ilk olarak ortaya nasıl çıktığını ve en iyi şekilde nasıl önleyeceğine dair inançları ortaya çıkarmak için evrilmiştir. Ekolojik teorinin öne sürdüğü çocuk istismarı ve ihmalinin çeşitli nedenlerine cevap veren önleme stratejistleri, başarısız veya savunmasız aileleri desteklemek için gerekli olan bir dizi tedavi ve destek hizmetlerini sağlamak için tasarlanan ayrı fakat bütünleşik müdahalelerin sürekliliğinin gelişimini vurgulamıştır. Bu çerçevede, her bir bileşen, hedef kitlesine bakılmaksızın olumlu sonuçlara ulaşmak için eşit derecede önemlidir (Petersen vd., 2014: 254).

Çocuk istismar ve ihmalini tedavi ve önleme programları genellikle kamu kurumları veya toplum temelli kuruluşlar tarafından sağlanır. Bu kuruluşlar içindeki faaliyet kültürü, hizmetlerin kalitesi ve kanıta dayalı uygulamaların zaman içinde nasıl uygulanacağı ve sürdürüleceği üzerinde etkilidir. Bazı durumlarda, yeniliğin titizliği ve kalitesi, bir kurumdaki uygulama standartlarını değiştirebilir, böylece genel hizmet sunum sürecini geliştirebilir ve katılımcı sonuçlarının iyileştirilmesini sağlayabilir. Diğer durumlarda, personelin yeni fikirleri benimsemesine ya da kanıta dayalı modellerin dozajını veya süresini artırmak için çok az teşvik sağlayan kuruluşlar, zayıf uygulama ve azaltılmış etkilere katkıda bulunur. Kanıta dayalı modellerin ve kanıtlanmış yaklaşımların etkisini en üst düzeye çıkarmak için, bu model ve yaklaşımların uygulandığı kurumların güçlü ve zayıf yönlerine ve bu faktörlerin hizmet uygulamasını nasıl etkilediğine dair daha açık bir dikkat gösterilmesi gerekir (Petersen vd., 2014: 280).

Tablo: 1ABD'de Çocuk İstismarı ve İhmalinin Önlenmesi (Fortson vd., 2016: 10):

Strateji	Yaklaşım
Ailelere ekonomik desteklerin güçlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> •Hane halkı mali güvenliğinin güçlendirilmesi, •Aile dostu çalışma politikaları,
Ebeveynleri ve pozitif ebeveynliği desteklemek için sosyal normları değiştirmek	<ul style="list-style-type: none"> •Kamu katılımı ve eğitim kampanyaları, •Fiziksel cezaların azaltılmasına yönelik yasal yaklaşımlar,
Yaşamın erken döneminde kaliteli bakım ve eğitim sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> •Aile katılımıyla okul öncesi zenginleştirme •Lisans ve akreditasyon yoluyla çocuk bakım kalitesinin artırılması,

Sağlıklı çocuk gelişimini desteklemek için ebeveynlik becerilerini geliştirmek	<ul style="list-style-type: none"> •Erken çocukluk ev ziyareti, •Ebeveynlik becerileri ve aile ilişkileri yaklaşımları,
Zararları azaltmak ve gelecekteki riski önlemek için müdahale (aracılık) etmek.	<ul style="list-style-type: none"> •Geliştirilmiş birincil bakım, •Davranışsal ebeveyn eğitim programları, •İstismarın zararlarını azaltmak ve ihmal edilmeyi (maruz kalmayı) önlemek için tedavi, •Sorun davranışını önlemek ve daha sonra şiddet olaylarına karışmak için davranış.

ABD kamu yönetimi genellikle şu konular üzerinde durmak (programlar uygulamak) suretiyle önleme çalışmalarını yürütmektedir. Bunlardan bazıları şöyle sıralanabilir; Ebeveyn becerilerini geliştirme, Ev ziyareti ve diğer aile destek programları, kamuoyunu bilinçlendirme faaliyetleri, kamu yönetimi politikaları, okul programları, önleme ve eğitim kampanyaları, sağlık profesyonelleri için eğitim, yeterli mali kaynakların ayrılması, İyileştirme ve psikolojik destek sağlama gibi. ABD kamu yönetiminin çocuk istismar ve ihmali konusunda uyguladığı belli başlı çalışma alanları aşağıda ele alınmıştır.

1. Ebeveynlerin Becerilerini Geliştirme Programları

Gittikçe daha fazla ilgi gören stratejilerden biri de ebeveyn eğitim programlarıdır. Anne eğitim müdahaleleri, çok çeşitli ortamlarda sunulabilir ve olumlu disiplin yaklaşımları geliştirmek, çocuk gelişimi ile ilgili bilgileri arttırmak ve pozitif ebeveyn çocuk etkileşimini desteklemek için tasarlanır. Bu programlar, herkese açıktır ve aynı zamanda daha fazla risk altında olduğu belirlenen bir nüfusun olduğu topluluk düzeyinde uygulanmaktadır. Bazıları, aile problemleri de ele alınmadıkça ebeveyn eğitiminin başarılı olamayacağını iddia etse de, birçok kanıt ebeveynlerin çocuklarıyla daha etkili bir iletişim kurmalarına yardımcı olacak, bir dizi bireysel ve aile risk faktörlerinin ele alabileceğini göstermektedir (Landers, 2013: 16).

Çeşitli yaklaşımlar, ebeveynlik becerilerini geliştirmeye ve çocuk istismarı ve ihmali önleyecek sağlıklı çocuk gelişimini teşvik etmeye çalışmaktadır (Fortson vd., 2016: 25). Ebeveynleri, bakıcıları ve aileleri desteklemek ve becerilerinin geliştirilmesi istismar ve ihmalle mücadelede gerekli ve önemli bir çalışma alanıdır. Ailelerin ve bakıcıların çocukların gelişimine ilişkin eğitilmesi, pozitif disiplin yöntemlerini kullanma olasılıklarını arttırır. Bu durum, ev içindeki şiddet riskini azaltır (UNICEF, 2014: 12). Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bir ev ziyaret programı, çocuk istismarı ve ihmalinin 15 yıl süresinde %48 oranında azaltılmasına yardımcı olmuştur (UNICEF, 2014: 14).

ABD'de doğrulanmış fiziksel istismar raporlarına sahip çoğu aileye destek hizmeti verilmemektedir. Gerçekleştirilen tüm fiziksel istismar raporlarından yaklaşık 8 aileden 1'ine, aile koruma hizmetleri verilmiş ve 11 çocuktan yaklaşık 1'i koruyucu bakıma dâhil edilmiştir. Alkol veya uyuşturucu bağımlısı olan ebeveynlerin yarısından azına madde bağımlılığı danışmanlığı sağlanmıştır. Kamu yardımı alan ailelerden çocukların yaklaşık

yarısı koruyucu bakım altına alınmış, yarısından azına konut hizmetleri sağlamış ve 6’da 1’inden azına eğitim ve istihdam hizmetleri verilmiştir. Evde çocuğu aile içi şiddete maruz bırakan her 5 aileden 1’inden daha azına aile koruma hizmeti, çocuğun istismar veya ihmalden önce mağdur edildiği ailelerin ise yaklaşık 3’te 1’ine aile koruma hizmeti sağlanmıştır (Dakil vd., 2012: 562).

Ebeveyn eğitimi, ev ziyareti ve ebeveyn destek grupları gibi önleyici faaliyetler yoluyla, birçok aile birlikte kalmak ve çocuklarına bakmak için ihtiyaç duydukları desteği bulabilmektedir. Önleme çabaları ebeveynlerin ebeveynlik becerilerini geliştirmelerine, şiddet içermeyen disiplin tekniklerinin faydalarını ve çocuklarının duygusal, fiziksel ve gelişimsel ihtiyaçlarını anlamalarına yardımcı olur. Önleme programları ayrıca ebeveynlerin diğer ihtiyaçlarının tespit edilmesine ve bu ek desteği almasına da yardımcı olabilir (US., 2004a: 9).

Ebeveyn eğitim merkezleri; insanların ihtiyaçlarını karşılayan belirli hizmetler geliştirmek için topluluk üyeleriyle birlikte çalışır. Bu, topluluk üyelerini tasarım, uygulama ve değerlendirmeye dâhil ederek gerçekleştirilir. Birçok merkez, danışma kurullarının merkezlerin günlük işleyişini denetlemelerini ve yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlasının anne baba olmasını gerektirir. Hizmetler arasında şunlar yer alır: Ebeveyn beceri eğitimi, ev ziyareti, iş eğitimi, madde kötüye kullanımı önleme, şiddeti önleme, özel ihtiyaçları olan çocuklar için hizmetler, akıl sağlığı veya aile danışmanlığı, çocuk bakımı, okuma yazma, dinlenme ve kriz bakım hizmetleri, temel ekonomik ihtiyaçlara yardım ve konut (Thomas vd., 2002: 13-14).

Herhangi bir aileye verilen belirli hizmetler ailenin ihtiyacına, aile üyelerinin belirli hizmetleri kabul etmeye istekli olmalarına ve kendi bölgelerindeki hizmetlerin kullanılabilirliğine bağlıdır. ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı’na (DHHS) göre soruşturma sonrası hizmetler şunlardır: “Bireysel danışmanlık, vaka yönetimi, aile temelli hizmetler (danışmanlık veya aile desteği gibi tüm aileye verilen hizmetler) ve diğer ev içi hizmetlerin yanı sıra “koruyucu bakım hizmetleri ve mahkeme hizmetleri”. Bozulmamış (tam) aileler aynı zamanda DHHS tarafından önleyici hizmetler olarak kategorize edilen hizmetleri alabilir ki bunlar şunları içermektedir: Geçici bakım, ebeveynlik eğitimi, barınma yardımı, madde bağımlılığı tedavisi, günlük bakım, ev ziyaretleri, bireysel ve aile danışmanlığı ve yapıcı ev yardımı (Waldfoegel, 2009: 198).

Erken çocukluk döneminde ev ziyareti programları; bilgi, bakıcı desteği ve evlerinde ailelere çocuk sağlığı, gelişimi ve bakımı hakkında eğitim sağlar. Ev ziyaret programları genellikle kullanılan modele bağlı olarak farklılık gösterir. Hemşire Aile Ortaklığı (NFP) gibi birçok program, çocuk istismar ve ihmali için daha yüksek risk altında olan düşük gelirli ailelere ve ilk kez anne olanlara sunulmaktadır. Bazı programlar hamilelik sırasında, diğerleri ise çocuğun doğumundan sonra başlar. Ebeveynlik becerileri ve aile ilişkileri yaklaşımları, (ebeveynleri ve bakıcıları), çocukları şiddetten ve uzun vadeli sonuçlarından koruyan güçlü ve güvenli aileler oluşturmak için davranış yönetimi ve olumlu ebeveynlik becerileri desteği ve öğretimi sağlar. Ebeveynler genellikle çocuk gelişimi, şiddetin nedenleri ve sonuçları, öfke yönetimi ve problem çözme becerileri ile fiziksel ceza içermeyen disiplin teknikleri hakkında bilgi alırlar (Fortson vd., 2016: 25).

Programlar; genellikle ebeveynleri çocuk gelişimi konusunda eğitir ve çocuklarının davranışlarını yönetme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu programların çoğu yüksek riskli ailelerle veya istismarın gerçekleştiği ailelerle kullanılmak üzere tasarlanırken, bu alanda eğitim ve öğretimin tüm ebeveynler veya ileride anne baba olacaklar için yararlı olabileceği düşünülmektedir (Krug vd., 2002: 70).

En önemli önleme etkinliği ebeveyn eğitimidir. Tipik olarak, bu programlar, çocuk istismarı ve ihmali ile bağlantılı ebeveynlik uygulamalarını ve davranışlarını azaltmaya odaklanır. Ebeveyn eğitim programları genel topluma hizmet edebilmesine rağmen çoğu, çocuk istismar ve ihmali riski altında olduğu belirlenen nüfuslara yöneliktir. Bu programlar şu konuları ele alır: 1) Olumlu disiplin tekniklerinin geliştirilmesi ve uygulanması; 2) Yaşa uygun çocuk gelişimi becerileri ve kilometre taşlarını öğrenmek; 3) Ebeveynler ve çocuklar arasında olumlu oyun ve etkileşimin teşvik edilmesi; 4) Topluluk hizmetlerini ve desteklerini bulma ve bunlara erişme. Ebeveyn eğitim programları, genellikle kullanılan müfredata ve hedef kitleye bağlı olarak farklı şekilde tasarlanır ve yapılandırılır. Programlar kısa süreli olabilir, haftada bir kez 6-12 hafta boyunca dersler verebilirler veya programlar daha yoğun olabilir ve bir yıldan fazla bir haftada bir defa hizmet sunabilirler (Thomas vd., 2002: 11).

Ebeveyn destek programlarına ek olarak, ebeveyn destek grupları da aileleri güçlendirmek ve çocuklara kötü muameleyi önlemek için çalışmaktadır. İyi bilinen iki program şunları içerir: 1969 yılında kurulan Anonim Ebeveynler; anne-babalar ve diğer bakıcılar için haftalık ücretsiz hizmet verir. Onların çocukları, olumlu sosyal ve duygusal gelişmeyi teşvik eden Anonim Ebeveyn Çocukları Programına, bütüncü olarak katılırlar. Ebeveynlerin Çemberi, Amerika'da Çocuk İstismarı Önleme ve Ulusal Aile Destek Yuvarlak Masası, ebeveynlik rolündeki herkes için kendi kendine yardım eden ebeveyn destek gruplarıyla işbirliği sağlar. Bu gruplar ebeveynlere fikir alışverişinde bulunmaları ve çocuk yetiştirmenin zorluklarını tartışmak için bir yer sunar. Çocuk Bürosu, Çocuk İstismarı ve İhmal Bürosu tarafından sağlanan bir hibe ile finanse edilir ve ülke çapında kendi kendine yardım destek gruplarını genişletme ve geliştirme çabası içindedir. En yerleşik gruplar ve çocuklar için de ücretsiz bir programa sahiptir (Thomas vd., 2002: 12).

Önleme çabaları; bireysel düzeydeki değişimi hedeflemenin yanı sıra, toplum bağlamını değiştirmeye ve olumlu ebeveynlik ve sağlıklı çocuk gelişimi için daha elverişli olan sosyal hizmet ağları ve sosyal ortamları oluşturmak için çeşitli stratejiler uygulamaya odaklanmaktadır. Erken ev ziyareti ile karşılaştırıldığında, genel olarak bu çabalar daha yaygın ve daha az ulusal standart ve beklentilere göre yönetilmektedir (Petersen vd., 2014: 255).

Yüksek riskli ailelere ya da ebeveynlere yönelik önleme faaliyetleri, yoksulluk, ebeveyn madde bağımlılığı, küçük ebeveyn yaşı, ebeveyn zihinsel sağlık sorunları ve ebeveyn veya çocuk engelleri gibi çocuklara kötü muamele ile ilişkili bir veya daha fazla risk faktörüne sahip olabilecek popülasyonlara sunulmaktadır. Programlar, bu risk faktörlerinin herhangi birinin veya hepsinin yüksek bir oranına sahip olan topluluklara veya mahallelere hizmetlerini yönlendirebilir. Yüksek riskli popülasyonlara odaklanan önleme programlarına yaklaşımlar şunları içerebilir (Thomas vd., 2002: 8):

- Örneğin, küçük çocuklu aileler ve anneler için madde bağımlılığı tedavi programları içine ya da genç ebeveynler üzerine odaklanan liselerde müfredata, anne-baba eğitimi programları yerleştirmek.
- Ebeveynlerin günlük stresleriyle başa çıkmalarına yardımcı olan ve ebeveynliğin zorluklarını ve sorumluluklarını yerine getiren ebeveyn destek grupları;
- Evlerinde bekleyen ve yeni annelere destek ve yardım sağlayan ev ziyaret programları;
- Özel ihtiyaçları olan çocuk sahibi aileler için geçici bakım hizmeti;
- Düşük gelirli mahallelerde yaşayan ailelere bilgi ve yönlendirme hizmetleri sunan aile kaynakları merkezleri.

2. Ev Ziyareti ve Diğer Aile Destek Programları

19. yüzyılın sonlarından beri ABD'de ev ziyareti programları var. Çocuklara yönelik istismar ve ihmalin önlenmesi için bir strateji olarak, ev ziyareti, ABD'de Çocuk İstismar ve İhmali Danışma Kurulu'nun ev ziyareti programlarının evrensel boyutta uygulanmasını önerdiği 1991 yılında ulusal gündemin ön sıralarında yer almaya başlamıştır (Thomas vd., 2002: 12). Ev ziyareti, ailelere hizmet sunmak için giderek daha popüler bir yöntem haline gelmektedir. Özellikle bebek ve küçük çocukları olan yüksek riskli aileler için, ailenin evi içinde hizmet sağlamak, yararlı ve etkili bir strateji gibi görünmektedir. Genel olarak, hedefler ebeveynlere bilgi, duygusal destek, diğer hizmetlere erişim ve ebeveynlik uygulamaları ile ilgili doğrudan eğitim sağlamaktır. Programlar, bu hedeflere nasıl ulaştıklarına ve hedeflerin görece önemine göre değişmektedir (Howard and Brooks-Gunn, 2009:120). Kamu kurumları ve toplum temelli hizmet kuruluşları tarafından geliştirilen ve başarıyla uygulanan ulusal ev ziyareti programlarının sayısı gittikçe artmaktadır (Petersen vd., 2014: 254).

Ev ziyareti programları, yeni doğan bebekler ve küçük çocuklarla hamile ailelere çeşitli aile odaklı hizmetler sunmaktadır. Ev ziyareti programları; ailenin evinde yapılandırılmış ziyaretler, gayri resmi ziyaretler ve çeşitli konular üzerine odaklanan telefon görüşmelerini içerebilir. Ev ziyareti programlarının popülerliği arttıkça, bu hizmetleri sunan kuruluşların sayısı ve çeşitliliği de artmaktadır. Hem büyük hem de küçük organizasyonlar geniş bir nüfusa yönelik programlar oluşturmakta ve toplum temelli hizmetler sunmaktadır (Thomas vd., 2002: 12).

Ev ziyareti programları, toplum kaynaklarını evlerinde ailelere getirir. Ev ziyaretleri sırasında, ailenin işleyişini iyileştirmek için bilgi, destek ve diğer hizmetler sunulmaktadır. Ev ziyareti için bir dizi farklı model geliştirilmiştir ve çalışılmıştır. Bazılarında, risk durumlarına bakılmaksızın tüm ailelere ev ziyaretleri yapılırken, diğerleri ilk kez anne-babalar ya da yüksek oranda yoksulluğa sahip topluluklarda yaşayan anne babalar gibi ailelere odaklanmaktadır. 1900'den daha fazla ev ziyareti programlarıyla ilgili bir araştırmada, istismar ve ihmal edilen çocuklara hizmet eden, 224 program tespit edilmiştir. Aileler genellikle haftada veya her 2 haftada bir, 6 aydan 2 yıla kadar değişen sürelerle ziyaret edilmiştir (Krug vd., 2002: 71).

Ev ziyaretleri bire-bir ebeveyn eğitimi ve desteği sağlar ve çoğu zaman ebeveynlerin izole edildiği ve / veya ana gruplara katılma ihtimalinin olmadığı durumlarda erişilmesi zor ailelere hizmet etmenin bir yolu olarak kullanılmıştır. Ev ziyareti programlarını küçük çocuklara ulaşmak için tek bir strateji olarak kullanmak, daha uzun vadeli maliyetleri ölemeye yardımcı olabilir ve daha sonraki yıllarda sağlıklı sosyal ve duygusal gelişmeyi destekleyebilir. Bu programlar, ev ortamlarındaki ailelere doğrudan bilgi, rehberlik ve destek sağlamak ve ailelerin gerekli hizmetlerden yararlanmasını engelleyebilecek program, istihdam ve ulaşım engellerinin çoğunu ortadan kaldırmaktadır. Evde yapılan ziyaret programları genel olarak hizmetlerin hedeflerine ve içeriğine göre farklılık gösterir. Genel olarak sağlık bakımı, ebeveynlik eğitimi, çocuk istismarı önleme ve bebekler ve yeni yürümeye başlayan çocuklar için erken müdahale hizmetleri ile bazı durumlarda okul öncesi çocuklara yönelik programlar uygulanır. En yaygın ev ziyareti modeli ise, çocuğun gelişimine ve ebeveynlerin bu gelişmeyi destekleme biçimlerine odaklanmaktadır (Landers, 2013: 12).

2008 yılında, daha geniş bir uygulama ve çocuk istismar ve ihmalini önlemek için kanıtla dayalı ev ziyareti programlarının kullanımıyla ilgili 17 işbirliği anlaşması finanse edilmiştir (US, 2104: 82).

3. Kamuoyunu Bilinçlendirme Çalışmaları

Halkın bilinçlendirilmesi faaliyetleri, çocuk istismarı ve ihmaline yönelik genel bir yaklaşımın önemli bir parçasıdır. Bu tür faaliyetler, ebeveynler ve müstakbel ebeveynler, çocuklar ve topluluk üyeleri de dâhil olmak üzere çeşitli topluluk kitlelerine ulaşma potansiyeline sahiptir. Önleme eğitimi ve kamu bilgilendirme faaliyetlerinin tasarlanmasında ulusal, eyalet ve yerel kuruluşlar bu faaliyetleri teşvik etmek için çeşitli medyaları kullanır (Thomas vd., 2002: 9-10): Kamu hizmeti duyuruları, basın yayınları, posterler, bilgi setleri ve broşürler, televizyon veya video belgeselleri ile dramalar.

Amerika'da, Çocuk İstismarını Önleme Komitesi⁴ çocuklara yönelik kötü muamelenin tehlikeleri ve belirtileri hakkında kamu bilincini artırmaya yönelik çabaları da yönlendirir. Marvel çizgi romanları ile işbirliği içinde, çocuklara yönelik cinsel istismar ve diğer çocuk güvenliği sorunlarını ele almak için Örümcek Adam çizgi romanları geliştirmiştir. Ayrıca, Çocuk İstismarını Önleme Ayı etkinliklerini planlamada topluluk gruplarına yardımcı olmak için her yıl bir bilgi paketi dağıtmaktadır. Eyalet Çocukları Güvenlik Fonu'nun (CTF), 50 eyalette ve Columbia Bölgesi'nde çocuklara kötü muamelenin önlenmesi amacıyla özel bir hedefi vardır. CTF'ler ve bunların yerel konseyleri ve bağlı kuruluşları, kamuoyuna yönelik bilinçlendirme kampanyaları, (ev ziyareti programları, çocuklar için beceri temelli müfredatlar ve ebeveyn eğitimi ve destek faaliyetleri) ile çeşitli toplum temelli programları teşvik eder, bunlara fon sağlar ve faaliyetlerini koordine eder. Buna ek olarak, birçok CTF toplulukları, okullar ve

⁴ 1972 yılında Donna J. Stone tarafından Aile Başarı Merkezi (Family Achievement Center) olarak kurulmuş, 1974'de adı Çocuk İstismarı Önleme Ulusal Komitesi olarak değiştirilmiştir. Tüm çocukların hak ettiği büyük çocuklukları sağlamak için temel çalışmalarını yapmakta, 50 eyalette çocuk refahını artıran ve her türlü istismar ve ihmalin önlenmesine yardımcı olan programlar geliştirmekte ve hizmetleri teşvik etmektedir.

çocuklarla çalışan diğer birçok profesyonel için kamu farkındalığı materyalleri geliştirir ve dağıtır. Bu materyaller, kamu hizmeti duyuruları için posterler, yer imleri, mknatsızlar ve komut dosyaları içerebilir (Thomas vd., 2002: 10).

Kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi ile azaltılmış suçlar arasında bazı bağlantılar bulunmuştur; ancak suç oranları genel olarak düştüğü için, bildirim rolü kesin olarak anlamak mümkün değildir. Bununla birlikte, bildirim politikaları, cinsel suçluların nerede olduğunu bilmek isteyen halka için popüler gibi görünmektedir. Bilgilendirilmiş vatandaşların bazı koruyucu adımlar atmalarına rağmen, çoğu durumda kaygıları gereksiz olabilir. Ailelerin attığı adımların etkili olduğu ya da cinsiyet suçlamalarının gerçek bir anlayışa dayandığı da net değildir. Topluluk bildirimi esas olarak, tehlikeyi yaratan failerin azlığı ve yabancılar tarafından yapıldığı inancına dayanıyor gibi görünmektedir (Finkelhor, 2009: 174).

Kamuoyuna ilişkin olarak, önleme tipik olarak belirli ya da öngörülebilir sorunları azaltmak ya da caydırmak, mevcut refah durumunu korumak ya da istenen sonuçları ya da davranışları teşvik etmek yöntem ya da faaliyetlerinden oluşur. Öncelikle önleme faaliyetleri genel nüfusa yönlendirilebilir ve çocuk istismar ve ihmalinin ortaya çıkmasını engelleme girişiminde bulunma amacı taşır. Topluluğun tüm üyeleri, genel nüfusa yönelik hizmetlere erişebilir ve bu hizmetlerden yararlanabilir. Evrensel öneme sahip birincil önleme faaliyetleri, genel toplum, hizmet sağlayıcılar ve karar vericilerin çocuklara yönelik kötü muameleyle ilgili sorunlar hakkında farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır (Thomas vd., 2002: 7-8).

4. Kamu Politikaları

Kamu politikacıları çocuk istismar ve ihmaliyle ilgili düzenlemeler yapar ve kanıt dayalı uygulama bilgilerinden yararlanır (Petersen vd., 2014: 274). Çocuk istismar ve ihmal önleme programlarının etkinliğini değerlendirmenin karmaşıklığı göz önüne alındığında, politika yapıcılar, program modellerinin etki değerlendirmesinden ziyade, tasarım ve uygulamadaki en iyi uygulamaların belirlenmesine çalışır. Zira onların, sağlam bir kanıt tabanı oluşturmanın gerekli olduğuna dair farkındalıkları vardır (Landers, 2013: 24). Politika yapıcılar artık çocuklar ve ailelerdeki riskleri azaltan, aile kapasitesini ve dayanıklılığı arttırabilecek koruyucu faktörleri giderek daha fazla düşünmektedir (US., 2004: 2).

Yeni ailelerin ekonomik kendi kendine yeterliliğini arttırmaya yönelik politikalar, bazı ebeveyn streslerini hafifletir ve istikrarlı bir hane oluşturmaya yardımcı olur (Hendrikson and Blackman, 2015: 5). Böylece ekonomik sıkıntının yaratmış olduğu çocuk istismar ve ihmali vakalarının azaltılması mümkün hale gelebilir. Zira çalışmalar, çocuk istismar ve ihmalinin yoksul ailelerde daha fazla gerçekleşmekte olduğunu göstermektedir.

Federal yasalar, politikalar, planlar ve programlar uluslararası insan hakları ve güncel bilimsel bilgiye tam olarak uymalıdır. Federal strateji, politika veya planın uygulanması, belirlenen hedeflere ve programlara göre sistematik olarak değerlendirilmeli ve uygulanmasını desteklemek için yeterli insanî ve malî kaynak sağlanmalıdır (Pinheiro, 2006: 18). Çocukları koruyan yasa ve politikaların kamu

yönetimi tarafından kararlılıkla uygulanması, ihmal ve istismar sorunuyla mücadelede kamu yönetiminin en önemli araçlarından birisidir. Söz konusu kararlılık, şiddetin kabul edilemez olduğuna ve cezalandırılacağına dair topluma güçlü bir mesaj gönderir (UNICEF, 2014: 12).

ABD’de politika belirleyiciler tarafından, çocuk istismarı ve ihmalini önlemek uygulanan stratejilerden bazılarının eyaletler için pozitif bir yatırım şekline dönüştüğü de kanıtlanmıştır; diğer yandan bu politikaların amacı, sağlık ve insanî hizmet programlarındaki maliyetleri düşürmektir (Hendrikson and Blackman, 2015: 1).

Çocuk istismarı ve ihmalini azaltmak ve önlemekle ilgilenen politika yapıcılar, çocuklar için sağlıklı ilişkiler ve ortamlar yaratmayı amaçlayan yeni politik stratejiler kullanmayı sürdürmektedir. Bunlardan birisi de dar gelirli ailelerin malî kaynaklardan yeterince yararlanmalarını sağlamaktır. Zira, çocuk istismar ve ihmal vakaları yoksul ailelerde daha yaygın bir biçimde yaşanmaktadır (Hendrikson and Blackman, 2015: 6).

5. Okul Programları

Çocuk cinsel istismarı önleme çabaları önemli ölçüde eğitime odaklanmıştır. Öncelikle çocukların kendilerine yönelik olan bu çabalar, ailelere, öğretmenlere, gençlik hizmet çalışanlarına ve müdahale edebilecek durumda olan diğer kişilere yöneliktir. Temel hedeflerden biri, çocukların tehlikeli durumları tanımlamasına ve istismar edilmesini önleme becerilerini kazandırmaktır; sınır ihlallerini, istenmeyen dokunma ve temas biçimlerini ve suçluların mağdurları nasıl koruduğunu ya da duyarsızlaştırdıklarını tespit etmenin yanı sıra, yaklaşımları nasıl reddedeceğini öğretmek içindir. Ve davetiyelerin, etkileşimlerin nasıl kesileceği ve nasıl yardım çağrılacağını öğretmek içindir. Ancak, programların açık ikincil hedefleri de vardır. Biri kaçınmak/ uzak durmak ve sürekli suiistimale ilişkin rapor vermektir. Önemli perspektiflerinden bir diğeri de (önleme bakımından en önemlisi), suçlu veya kusurlu hissetmemeleri için onlara yardım ederek, maruz kalmış çocuklarda istismarın olumsuz sonuçlarını hafifletmektir. Eğitim programları en başarılı şekilde okullar aracılığıyla verilmiştir; ancak son zamanlarda ayrıca, din eğitim programları ve gençlere hizmet sunan kuruluşlar tarafından da benimsenmiştir. Giderek artan programlar daha büyük güvenlik ve sağlık eğitimi müfredatıyla birleştirilmiştir (Finkelhor, 2009: 179).

Programlar çocukların güçlü yanlarını sosyal bağlarını geliştirmeye çalışır. Çocuklara verilecek zararı en aza indirmeye çalışmaktan daha çok, onların bu konuyla ilgili potansiyellerinin maksimize edilmesi amacına odaklanır (Landers, 2013: 4). Okul tabanlı programlar çeşitli önleme hedeflerine hitap etmede etkilidir. Potansiyel kurbanlara kaçınma becerilerinin kazandırılmasının yanı sıra, potansiyel saldırganlar için caydırıcı mesajlar ve potansiyel seyirciler için yardım becerileri sağlayabilir. Ayrıca, mağdurların raporlamasını teşvik etmek için çok uygundur ve bazı zarar azaltma mesajlarının da sağlanması için uyarlanabilir. Örneğin, çocukları istismar için suçlamamayı veya bu tür deneyimleri çok nadir veya damgalayıcı olarak görmemeleri için teşvik etmek (Finkelhor, 2009: 186).

Tıp ve halk sağlığı alanındaki araştırmacılar, istismar araştırmalarını tasarlama ve yürütme becerilerine sahip olmalıdır. Tıp ve hemşirelik öğrencileri için müfredat, sosyal

ve davranış bilimlerinde lisansüstü, eğitim programları ve öğretmen yetiştirme programlarının hepsine, çocuk istismar ve ihmaliyle ilgili dersler konulmalıdır. Bu alanlardaki lider profesyonellerin, bu tür müfredatların düzgün bir şekilde uygulanabilmesi için kaynak çekmek amacıyla aktif olarak çalışmaları gerekir. Birçok ülkede, kamu ya da sağlık profesyonelleri arasında çocuk istismarı çok az tanınmaktadır (Krug vd., 2002: 80-81).

Yerel topluluklardaki birçok okul ve sosyal hizmet kuruluşu, çocukların güvenlik ve koruma becerilerini öğretmek için beceri temelli müfredat sunmaktadır. Bu programların çoğu, çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesi ve çocuklara uygun dokunmayı uygunsuz dokunuştan ayırt etmelerine yönelik çabalara odaklanmaktadır (Thomas vd., 2002: 10).

1980'lerin sonlarında geniş bir kullanımda olmasına rağmen programlara, özellikle küçük çocuklar tarafından, kavramların kolayca öğrenilemeyecek kadar çok karmaşık ve çeşitli olduğu eleştirileri getirilmiştir. Bazı eleştirmenler, programların çocuklarda kaygı yarattığını, yetişkinlerle iş birliği yapma ya da güven duymalarını engellemesi gibi istenmeyen olumsuz sonuçlara da sahip olduğuna inanmaktadır. Yine diğerleri, çocukların omuzlarına istismarı önlemek için sorumluluğu yerleştirmenin ahlaki açıdan yanlış yönlendirilme olduğunu ve muhtemelen psikolojik zararları olduğunu iddia etmektedir (Finkelhor, 2009: 180). Bu çocuk odaklı eğitim programlarına karşı olanlar, yetişkinlerin istismarını engelleyemediklerini ve tüm yükü çocuklara yükledikleri gibi büyük kusurları bulunduğunu ileri sürmektedirler (Finkelhor, 2009: 186).

6. Farkındalık Kampanyaları Düzenleme

Önleme ve eğitim kampanyaları, çocuk istismarı ve ihmali azaltmada başka bir yaklaşımdır. Bu müdahaleler, genel nüfus arasındaki fenomenin bilinirliğinin ve anlaşılmasının artacağına daha düşük düzeyde bir suistimal ile sonuçlanacağı inancından kaynaklanır. Kampanyaların amacı; hem mağdurlar hem de öğretmenler gibi çocuklarla yakın temas halinde olanların çocuk istismarıyla ilgili bilinçlenmelerini arttırmaktır. Kampanya kapsamında televizyonda yayınlanan belgesel, kısa film ve reklam, radyo programı, poster, çıkartma, kitapçık ve gazete makaleleri gibi basılı materyaller kullanılabilir. Kampanyalar resmi kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinin işbirliği içinde gerçekleştirilebilir. Eğitim ve Kültür Bakanlıklarının işbirliği içinde geliştirilen bir okul programı; eğitim, kapasite geliştirme ve okul psikologları, öğretmenler, idari personel ve çocukların eğitimi ve kapasite geliştirilmesini içerebilir. Ayrıca, Adalet Bakanlığı, Parlamento ve diğer Sivil Toplum Örgütleri çalışanlarının katılımıyla geliştirilen yasal bir program hazırlanabilir. Bu program; hemşireler, sivil toplum örgütleri çalışanları, polis ve diğer kolluk görevlileri için tasarlanan bu program, çocuk cinsel suçluların nasıl yönetileceğine ilişkin eğitim kursları düzenleyebilir. Bu süreçte raporlama rehberi de geliştirilmelidir (Krug vd., 2002: 76).

Tanımaya ve farkındalık, etkili önleme için gerekli unsurlar olsa da, çözümün sadece bir parçasıdır. Önleme çabaları ve politikaları, olası kötüye kullanımı önlemek ve meydana gelen istismar ve ihmali durumlarıyla etkin bir şekilde başa çıkabilmek için

çocukları, bakıcılarını ve yaşadıkları çevreleri doğrudan ele almalıdır. Bir dizi sektörün uyumlu ve koordineli çabaları burada gereklidir (Krug vd., 2002: 80-81).

7. Sağlık Profesyonelleri İçin Eğitim

ABD’de Amerikan Tıp Derneği ve Amerikan Pediatri Akademisi, çocuklara kötü muamele ve cinsel istismar için tanı ve tedavi yönergeleri üretmiştir. New York eyaletinde sağlık çalışanlarının, lisans almak için ön koşul olarak çocuk istismarı ve ihmalinin belirlenmesi ve rapor edilmesi üzerine 2 saatlik bir ders almaları gerekmektedir (Krug vd., 2002: 72).

Çocuklarla en fazla yüzyüze gelen kesim sağlık profesyonelleridir. Onların bilgi, dikkat, özen, iletişim becerisi ve hassasiyetleri çocuk istismar ve ihmalinin ortaya çıkarılmasında son derece etkili bir rol oynamaktadır. Bu nedenle sağlık profesyonellerinin bu konudaki becerilerinin sürekli artırılması ya da geliştirilmesi gerekir. Çocuk haklarına yönelik bilgi ve ona saygıyı içselleştirmelerini sağlayan hizmet içi eğitim çalışmaları sürdürülebilir. Kamu yönetiminin, çocuklara yönelik istismar ve ihmalin önlenmesi, tespit edilmesi ve gerekli tavrın sergilenebilmesi için hem çocuklar hem de aileler için çalışan profesyoneller için sistematik eğitim ve öğretim programlarına yatırım yapmalıdır. Her tür şiddetin yasaklanmasını ve reddedilmesini içeren davranış kuralları ve açık uygulama standartları, formüle edilmeli ve uygulanmalıdır (Pinheiro, 2006: 20).

Bununla birlikte, çocuk istismarı ve ihmalinin tespiti her zaman kolay değildir. Özel görüşme teknikleri ve fiziksel muayene türleri genellikle gereklidir. Sağlık ve eğitim profesyonelleri özel sorumluluk sahibidir (Krug vd., 2002: 80-81).

8. Yeterli Mali Kaynakların Ayrılması

Kamu yönetimi, çocuklara yönelik şiddetin altta yatan nedenlerini ele alma önleme çalışmalarına öncelik vermelidir. Şiddetin gerçekleşmesinden sonra müdahaleye ayrılan kaynaklar çok önemli olduğu için, devletler risk faktörlerini ele almak ve meydana gelmeden önce şiddeti önlemek için yeterli kaynakları tahsis etmesi gerekir (Pinheiro, 2006: 19). Tarihsel olarak çocuk koruma sistemi (child protection system: CPS), kısıtlı kaynaklarının çoğunu, çocukların istismar ve ihmalinin önlenmesine ve mağdur olduğu tespit edilen çocuklar arasında kalıcı iyilik halini teşvik etmeye odaklamıştır (Waldfoegel, 2009: 196).

2006 yılında Güvenli ve İstikrarlı Aileler Teşvik Programı (en büyük tek finansman kaynağı olan) 2006 yılı için kabul edilen 410 milyon dolarlık bir kaynağın, yaklaşık %60’ı ya da kabaca 250 milyon dolarlık kısmı, önleyici tedbirler için gerekli olan hizmetlere harcanmıştır. Sosyal Hizmetler Blok Hibe (Social Services Block Grant: SSBG), ulusal düzeyde önleyici hizmetler için ikinci en büyük fon kaynağı ile ilgili olarak, program verileri, 2006 yılında tahsis edilen 1,7 milyar dolarlık tahsisatın, yaklaşık 340 milyon dolarlık kısmının, yaklaşık beşte birinin önleyici hizmetlere ayrıldığını göstermektedir (Waldfoegel, 2009: 203).

1974’ten beri federal Çocuk İstismarı Önleme ve Tedavi Yasası (CAPTA) eyaletlere, topluluklara ve topluluk örgütlenmelere, kamu kurumlarına ve kâr amacı gütmeyen

kuruluşlara çocuk istismarı ve ihmali için finansman sağlamaktadır. CAPTA, Çocuk İstismarı veya İhmalinin Önlenmesi için toplum temelli hibeler / yardımlar sağlamaktadır.⁵ Bu hibeler, çocuk ihmal ve istismarını önleme çalışmalarını destekleyen toplumsal kuruluşlara yardım etmeyi amaçlamakta ve aile desteğini ile ebeveyn katılımını vurgulamaktadır. Bu hibelerle desteklenen programlar gönüllü ev ziyareti, aile kaynakları merkezleri, ebeveynlerin karşılıklı desteği ve diğer pozitif ebeveynlik etkinliklerini içermektedir (Hendrikson and Blackman, 2015: 6-7).

Çocuk istismarını önleme faaliyetlerini desteklemek için eyaletler ve yerel yargı bölgelerinde çeşitli finansman kaynakları bulunmaktadır. Federal düzeyde, çocukları koruma ve aileleri güçlendirmek için tasarlanan hizmetleri sağlamada eyaletlere yardım etmekten sorumlu olan Çocuk Bürosu, 9 Eyalet Teşvik Programı ve 6 İhtiyari Hibe Programı yürütmüştür. Örneğin, Çocuk İstismarı Önleme ve Tedavi Yasası (CAPTA), topluma dayalı, önleme odaklı aile kaynağı ve destek programları ağlarının geliştirilmesine yardımcı olacak Topluluk Tabanlı Aile Kaynak ve Destek (CBFRS) programını yetkilendirir. CBFRS fonları, eyaletler tarafından kendi gücü ve ihtiyaçları doğrultusunda ve eyalet fonları ve diğer yerel kaynaklar tarafından desteklenerek oluşturulmaktadır. CBFRS tarafından finanse edilen programların bazı kilit bileşenleri arasında eyalet çapında önleme ağları, ev ziyareti, karşılıklı destek, ebeveyn eğitimi ve desteği, geçici bakım ve halkı bilinçlendirme faaliyetleri bulunmaktadır. Program ayrıca eyaletleri, diğer önleme ile ilgili programlarla ortaklıklar ve işbirlikleri yoluyla finansmanı en üst düzeye çıkarmaya ve geliştirmeye teşvik etmektedir (Thomas vd., 2002: 9).

İstismar ve ihmalinin önlenmesi de dâhil olmak üzere çocuk refahı için devlet finansmanı, çeşitli kaynaklardan gelir ve çok karmaşıktır. Bazı eyaletler ayrıca, çocuk istismarı ve ihmali önlemeyi amaçlayan faaliyetleri finanse etmek için federal Sosyal Hizmetler Blok Hibe (SSBG) 'nin bir kısmını da kullanmaktadır. SSBG fonları özel olmayan federal fonlar olarak kabul edilir ve bölge sakinlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için eyaletler veya bölgeler tarafından kullanılabilir. SSBG tarafından finanse edilen hizmetlere örnek olarak çocuklar için günlük bakım, vaka yönetimi ve sağlıkla ilgili hizmetler verilebilir. Fonlar tüm eyaletlere ve bölgelere tahsis edilmiştir. Bazı eyaletler, çocuk istismarı önleme programları için özel fon kaynakları kullanmaktadır. 2011 yılında, Illinois Genel Kurulu, Illinois gelir vergisi beyannamesi üzerinde gönüllü bir katkı seçeneği ile finanse edilen Çocuk İstismarı Önleme Fonu'nu yaratmıştır. Illinois'e benzeyen Oregon, vergi mükelleflerine para iadelerinin bir kısmını çocuk istismarı ve ihmal önleme girişimlerine katkıda bulunma seçeneği sunmaktadır. Nebraska Yasama Konseyi, Nebraska Çocuk İstismarı Önleme Fonu'na doğrudan bir ödenek sağlar. Bu fon 1986 yılında Yasama tarafından devletteki çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili ihtiyaçları, sorunları ve çözümleri belirlemek amacıyla kurulmuştur (Hendrikson and Blackman, 2015: 7).

Güvenli ve İstikrarlı Aileleri Destekleme programı kapsamında, eyaletlere uygun ödenekler verilmektedir. Bu yardımlar; istismar ve ihmalden önce savunmasız aileleri

⁵ II. Başlık; çocuk istismar ve ihmalinin önlenmesi için toplum temelli ödenekler: (The Child Abuse Prevention and Treatment Act, 2010: 32).

desteklemek ve güçlendirmek için ayrılır. Bu hibeler zamanı sınırlı olmak üzere, dört özel faaliyetin desteklenmesi için verilir. Bunlar; topluluk temelli aile destek hizmetleri, yoğun aile koruma faaliyetleri, aile birleşimi hizmetleri ve evlat edinme tanıtım ve destek hizmetleridir. Eyaletler ayrıca, çocuk istismar ve ihmalini önleme ve tedavi programlarının geliştirilmesi ve uygulanması için temel hibeler alırken, araştırma ve tanıtım projelerini desteklemek için ihtiyari fonlar mevcuttur. Çocuk Bürosu dışındaki çeşitli kaynaklar, Anne ve Çocuk Sağlığı Bürosu, ABD Adalet Bakanlığı ve CDC gibi Federal kurumlar da çocuk istismar ve ihmalini önleme çalışmalarını destekler. Ayrıca, eyalet kurumlarına ayrılmış devlet fonları aracılığıyla vakıflar ve kar amacı gütmeyen kuruluşlarda bu bağlamda desteklenir (Thomas vd., 2002: 9).

9. İyileştirme ve Psikolojik Destek Sağlama

Bir dizi çalışma, çocuk istismarı ile madde bağımlılığı, ruh sağlığı sorunları ve alkol bağımlılığı gibi bir dizi faktör arasında bir bağlantı bulmuştur (Krug vd., 2002: 73-74). Ulusal Ruh Sağlığı Enstitüsü (National Institute of Mental Health: NIMH), çocuklara yönelik kötü muameleyle ilgili araştırmaları desteklemek için tüm disiplinlerden araştırmacıların ilgisini çekmeye odaklanmıştır. NIMH elde etmiş olduğu fonları, araştırma hibeleri şeklinde kullanmaktadır. Bu araştırma hibeleri, çocuk ihmalinin önlenmesi ve bunlara müdahalenin önlenmesi, çocuk mağdurlara kötü muamelenin etkisinin iyileştirilmesi için etkili stratejiler ve çocuk koruma ile ilgili madde kullanım bozuklukları olan ailelerle başarılı müdahaleler gibi alanlarda da değerli bilgiler sağlamıştır (US, 2014: 68).

İyileştirme ve yeniden sosyal uyum (entegrasyon) hizmetleri sağlayan eyaletler, hastane öncesi ve acil bakım, çocuklara ve ailelerine hukuki destek, istismar tespit veya ifşa edildiğinde ise erişilebilir, çocuklara duyarlı evrensel sağlık ve sosyal hizmetler sağlamalıdır. Sağlık, adalet ve sosyal hizmet sistemleri, çocukların özel ihtiyaçlarına göre tasarlanmalıdır (Pinheiro, 2006: 20).

Cinsel istismar alanındaki en iyi uygulamalar, mağdurlar arasındaki zararları azaltmak için geliştirilmiş olan tedavi edici müdahalelerdir. Beş klinik çalışma, çocuk cinsel istismar mağdurları ve aileleri ile bilişsel davranışçı terapinin travma sonrası stres belirtilerini azaltmada etkili olduğunu tespit etmiştir. Travma odaklı bilişsel davranışçı terapi, istismar konusunda eğiten, damgalanma hissini azaltan, duygusal uyarılmayı düzenleyen beceriler öğretiren ve mağdurların korkuları ve endişeleri ortadan kaldırmalarına yardımcı olan bir danışma müdahalesi paketidir. Bazı kanıtlar, Çocuk Savunuculuğu Merkezlerinin, çocuklara duyarlı görüşmeciler sağlayarak, tıbbi değerlendirmeler düzenleyerek ve mağdurlara akıl sağlığı hizmetleri başlatarak, mağdurlar için sonuçların iyileştirildiğini göstermektedir (Finkelhor, 2009: 184).

Fiziksel istismara uğramış çocuklar için tedavi programlarının gözden geçirilmesi, terapötik (tedavi edici) günlük bakımın en popüler yaklaşım olduğunu ortaya koymuştur. Terapötik gündüz bakımı, duygusal, davranışsal veya ilişkiye bağlı sorunlar ve bilişsel veya gelişimsel gecikmeler gibi istismarla ilgili bir dizi koşul için önerilmiştir. Yaklaşım, çocuk bakım kurumunda, çocuğun günlük aktiviteleri sırasında tedavi ve özel

tedavi yöntemlerini içermektedir. Bu tür programların çoğu, ayrıca ebeveynler için terapi ve eğitimi de kapsar (Krug vd., 2002: 73).

Fiziksel istismarda olduğu gibi, cinsel istismarın tezahürleri de mağdurun bireysel özellikleri, failin mağdurla ilişkisi ve istismarın koşulları gibi bir dizi faktöre bağlı olarak önemli ölçüde değişebilir. Çocuk ya da ailede oluşan travmayı yok edebilmem için birey, grup ve aile terapisi de dâhil olmak üzere cinsel istismar mağduru çocuklara yönelik çok çeşitli müdahale yaklaşımları ve tedavi yöntemleri benimsenmiştir. Aile içi şiddete tanık olan çocuklar için de müdahale stratejileri uygulanabilir. Araştırmalar böyle bir mağduriyetin çok sayıda olumsuz sonucu olabileceğini göstermiştir. Doğrudan fiziksel ya da cinsel saldırı vakalarında olduğu gibi, şiddete tanık olan çocuklar davranışsal, duygusal ya da sosyal sorunlar ve bilişsel ya da fiziksel gelişimdeki gecikmeler de dahil olmak üzere bir takım belirtiler sergileyebilirler. Bu değişkenlik göz önüne alındığında, çocuğun gelişimsel yaşı dikkate alınarak farklı müdahale stratejileri ve tedavi yöntemleri geliştirilmiştir (Krug vd., 2002: 73).

Önleme faaliyetleri, istismar ve ihmalin gerçekleştiği ailelere odaklanır ve istismarın, olumsuz sonuçlarını azaltmaya ve yeniden meydana gelmesini önlemeye çalışır. Ailelerin erişimine 24 saat açık olan eğitilmiş akıl sağlığı danışmanları ile hizmet verir. Ayrıca, aile içi iletişimi ve işleyişini iyileştirmek için istismardan etkilenen çocuk ve aileler için akıl sağlığı hizmetleri sunmaktadır (Thomas vd., 2002: 8).

10. Çocukların Katılımını Sağlama

Demokratik toplumlarda, çocuklar kendileriyle ilgili meselelerde sistemli bir katılım süreci içerisinde yer alırlar ve alınan kararları etkileyebilirler. Çocuk istismar ve ihmali gibi önemli bir konuda çocukların katılımını kabul etmemek, rasyonel bir davranış olarak görülemez. Bu nedenle konuyla ilgili sorunlar tartışılır ya da alınacak önlemler görüşülürken, çocukların da belli yaş kategorilerinde karar alma mekanizmalarında yer almaları gerekir. Bu daha sağlıklı bir karar alma sürecini ortaya çıkarır ve bu tür köklü problemlerin çözümünde kolaylıklar sağlar. Zira, çocukların duygu ve düşüncelerini en iyi kendileri dile getirebilirler. Katılım kültürü demokratik ve hukuka saygılı toplumlarda daha da gelişmiş durumdadır. Zira yeni kamu yönetimi anlayışı katılımcı toplumu hedeflemektedir. Dünyada gelişen çocuk hakları ve hukuku bağlamında da çocukların kendileriyle ilgili konularda karar alma sürecine katılma hakları vardır.

Katılım, demokratik vatandaşlığın temel bileşenlerinden biri olarak giderek kabul görmektedir ve çocuklar da vatandaş olarak bu bağlamda karar alma süreçlerinde yer alma hakkına sahiptir. Çocuk katılımı farklı ortamlarda ve birçok farklı şekilde ortaya çıkabilir; çocukları karar verme sürecine dahil etmek için yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde gençlik konseyleri kurulabilir (KidsRights Report, 2014: 5). Çocuk hakları uzmanları, çocukların katılımının, istismar ve ihmali önleme bağlamında önemli bir rol oynayabileceğini kabul etmiştir. Katılım, çocuğun esnekliğine dayanır ve hayatta kalanların iyileşmesine yardımcı olabilir. Katımları sayesinde, cinsel sömürden kurtulanlar ve risk altındakiler (kız ve erkek çocuklar) deneyimledikleri ihlalleri vurgulayabilir ve değişim ajanları olarak istismar ve sömürüyü önlemek ve ele almak

için harekete geçerler. Bu nedenle haklarını korumak ve onlardan yararlanmak için etkili savunucular olabilirler (Feinstein and O’Kane, 2009: 1).

Çocuk katılımı, çocukları güçlendirir, eğitir ve sorumluluk duygusunu geliştirir. Çocukların gelişimlerinin biçimlendirici aşamalarında olduğu bir dönemde sivil katılımı ve aktif vatandaşlığı teşvik eder (KidsRights Report, 2014: 8). Katılım ayrıca, çocukların ayrımcılığa yönelik kapasitelerini güçlendirmek ve yaşamlarını iyileştirmek için gerekli olanaklara erişim fırsatı da sunar. Ayrıca, çocukların görüşlerini dikkate almak, ilgili politikaların ve diğer tedbirlerin çocuk dostu, yeterli ve uygun olmasını sağlamak açısından da önemlidir. Çocuk katılımı bir haktır, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin (m.12) genel uygulama önlemlerinin bir parçasıdır (Feinstein and O’Kane, 2009: 1).

Çocukların katılımını sağlayın eyaletlerin çocuklarla aktif olarak ilgilenmelerini ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 12. maddesini göz önünde bulundurarak kendilerine yönelik istismar ve ihmalin önlenmesi, müdahale edilmesi ve izlenmesinin her alanında görüşlerine saygı gösterilmesi hukuki bir yükümlülüktür. Çocuk menfaatlerini korumaya çalışan, çocuğa karşı şiddeti ele alan çocuk örgütleri ve çocuk liderliğindeki girişimler desteklenmeli ve teşvik edilmelidir (Pinheiro, 2006: 20). Sivil Toplum Kuruluşları ve diğer toplum temelli örgütler de çocuk katılımında önemli aktörler olabilir. Ağları ve temasları sayesinde, çok çeşitli insanlarla iletişim kurabilir ve bunlarla bağlantı kurabilir, çocuk katılımı bilincini genişletebilir ve olumlu etkisini artırabilir (KidsRights Report, 2014: 15).

Çocukların katılımı, aynı zamanda hayatta kalma, korunma ve kalkınma için diğer hakların güvence altına alınmasını içeren bir süreç ve bir araçtır. Bu haklar, özellikle kızların veya erkeklerin cinsel istismar veya sömürü riskiyle karşı karşıya bulunduğu durumlarda önemlidir. Katılım deneyimi, aktif vatandaşlık, iyi yönetim ve toplulukların sürdürülebilir kalkınması için kapasite oluşturabilir. Çocuklar, özellikle de görüşlerini ifade etme, onları etkileyen kararlara katılma ve haklarını yerine getirme yönünde harekete geçme fırsatlarına sahip olduklarında, genellikle kendilerini korumak, haklarını talep etmek ve yetişkinleri sorumlu tutmak için daha fazla yeteneklidirler. Çocukların harekete geçirilmesi ve katılımı; çocuk haklarının talep edilmesi ve ayrımcılığın, şiddetin, istismarın, sömürünün ve çocukların katılmamasının kabulünü sürdüren sosyal normların ele alınması için de önemlidir (Feinstein and O’Kane, 2009: 5).

11. İyi İşleyen Şikâyet Mekanizmaları Oluşturma

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki her eyalet, çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili raporları alan ve bunlara cevap veren bir kamu çocuk koruma sistemine (CPS) sahiptir. CPS ajanslarının finansmanı federal, eyalet ve yerel kaynaklardan gelir. Bu devlet sistemleri önemli ölçüde farklılık gösterse de bazı ortak unsurları paylaşır. Özellikle, bütün CPS kurumları şüpheli çocuk istismarı ve ihmali raporlarına cevap verecek personel ve prosedürlere sahiptir. CPS ajansları, diğer eyalet kurumları ve toplum temelli ajanslarla işbirliği içinde çalışsa da özellikle istismar veya ihmal raporlarını almak ve bunlara cevap vermek temel olarak CPS ajans personeli tarafından yürütülür (Waldfoegel, 2009: 196).

Çocuk istismarı ve ihmalinin zorunlu raporlanması, Amerika Birleşik Devletleri'nde yasal düzenleme ilk olarak 1960'ların başlarında yapılmıştır. Gerçekten de bütün eyaletler, ya üye tarafından istismar ve ihmali bildirmek için kanunla yetkilendirilen belirli meslekleri belirler ya da tüm vatandaşların çocuk istismarı ve ihmali rapor etmelerini gerekli kılan evrensel bir görevleri vardır. Zorunlu muhabir olarak belirlenen bireyler eyaletler arasında farklılık göstermekte olup bunlar; sosyal hizmet uzmanları, öğretmenler ve diğer okul personeli, doktorlar ve diğer sağlık çalışanları, akıl sağlığı profesyonelleri, çocuk bakım hizmeti verenler, tıbbi denetçiler ve kolluk görevlileri ile sınırlı değildir. Seçilmiş eyaletlerde görevli muhabirler olarak belirtilen diğer meslek mensupları arasında din adamları, mahkeme tarafından atanan özel savunucular, hayvan kontrol memurları, aile içi şiddet çalışanları, uyuşturucu madde kullanımı danışmanları, video ve film işlemcileri ve en son spor antrenörleri ve gençlik atletik programlarındaki diğer yetişkinler sayılabilir (Petersen vd., 2014: 367).

Çocuk istismar veya ihmali vakaları bildirildiğinde, bunlar araştırılır ve doğrulanır. Tüm eyaletler ve bölgeler, çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili raporlar alan kurumların ilk müdahalesi için özel şartlara sahiptir. Çoğu eyalette, bir raporun kabul edilip edilmeyeceğini belirlemek için bir tarama süreci kullanılır. Bu süreç, devletin çocuk istismarı ve ihmali tanımları bağlamında raporun gözden geçirilmesini içerir. Her devlet, çocuk koruma hizmetlerinin, genellikle 72 saat içinde ve çocuğun yakın tehlikede olduğuna inanmak için makul bir neden olduğunda, daha kısa sürede, zamanında bir soruşturma başlatmayı emreder. Hangi raporların acil cevap gerektirdiğini belirlemek için kullanılan yöntemler eyaletler arasında farklılık gösterse de, hemen-hemen her eyalet bir tür güvenlik değerlendirmesi kullanmaktadır. Eyaletlerin tipik olarak, kanıtlanma için iki veya üç katmanlı bir modeli vardır ve kanıt standardı eyaletten eyalete değişir (Petersen vd., 2014: 370-371).

12. Adil ve Etkili Bir Hukuk Sistemi

Suçların önlenmesinde adil bir yargılama ile kaçınılmaz bir ceza sisteminin büyük bir önemi vardır. Cezaların ağır olmasından ziyade, suçluların, cezalardan kaçınmayacakları ya da kurtulamayacakları düşüncesi, suçluları caydıran en önemli faktörlerden birisidir. Yüzlerce yıl önce ünlü İtalyan hukukçu Becceria bu konuda şöyle söylemiştir; "Önemli olan cezaların ağırlığı değil, kaçınılmaz olmasıdır. Faili meçhul suçlar, ne yazık ki pek çok suçluya cesaret verebilmektedir. Bu nedenle hiçbir devletin, bilhassa çocuk istismar ve ihmali gibi önemli bir konuda, failerin toplum içerisinde rahatça dolaşmalarına izin vermemesi gerekir.

Çocuklarla düzenli olarak temas eden profesyoneller, çocukları şiddetten korumak için açıkça tanımlanmış yükümlülüklerle sahip olmalıdır. Vakaların erken teşhisinin ve mağdur olan çocuğa uygun müdahalenin yapılabilmesi ile kamu hizmetlerinden yararlanması ya da adalete erişiminin sağlanmasıyla ilgili olarak önemlidir (UNICEF, 2013: 2).

Çocuklara yönelik istismarın önlenmesi konusundaki yasal çabalar, büyük ölçüde failerin yargılanmasına ve mağdurların tedavi edilmesine odaklanır (Kydd, 2003: 57). Ancak hukuk sistemi adil yargılama kadar, toplumsal düzeni sağlamak ihtiyacı nedeniyle pek çok alanda düzenleme getirir. Bir başka deyişle, hukuk sistemi ve yasal

hükümler caydırıcılık özelliğine de sahip olmalıdır. Öyle ki hukuk sisteminin öngördüğü cezadan kaçabilme imkân ve fırsatının bulunmadığı toplum tarafından kabul görmelidir.

Bu nedenle çocuk istismarı ve ihmali yasaklayan mevzuatın yeterli şekilde uygulanmasına ihtiyaç vardır (Netherlands Youth Institute, ty.: 10). Bu yargı dünyanın pek çok ülkesinde geçerli olduğu gibi ABD eyaletleri ve federal hükümeti için de geçerlidir. Kanun çıkarmak meselenin en kolay yönüdür. Ancak kanunların belirlediği cezaların kaçınılmaz olduğunun toplumsal hafızaya kazınması gerekir. Aksi halde faili meçhul çocuk istismar ve ihmalleri vakaları artmaya devam eder. Kamu yönetimi pek çok alanda olduğu gibi çocuk istismar ve ihmali önlemeye yönelik etkin bir çalışma içinde olduğunu ve gerekli önlemleri almayı sürdürdüğünü topluma kanıtlamalıdır. Bir başka deyişle yeni kamu yönetimi anlayışının bir sonucu olarak topluma hesap vermelidir.

Hesap verebilirliği sağlayan eyaletlerin, diğerlerinin yanı sıra, çocuklara yönelik şiddetin tüm failerini adalete teslim etmeleri ve uygun cezaî, hukukî, idarî ve meslekî işlemler ve yaptırımlarla hesap vermelerini sağlayarak, adalet sistemine güven oluşturmaları gerekir. Şiddet suçlarıyla çocuklara yönelik cinsel tacizden hüküm giymiş kişilerin, çocuklarla iletişim kurabilecekleri bir alanda çalışmalarına izin verilmemelidir (Pinheiro, 2006: 21-22).

Çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili sağlık çalışanlarının raporlaması Amerika Birleşik Devletleri'nde yasa tarafından zorunlu kılınmıştır. Zorunlu raporlama kanunlarının getirilmesinin ardındaki gerekçe, istismarın erken tespit edilmesi, ciddi yaralanmaların ortaya çıkmasını engelleme, rapor verme zorunluluğundan kurtularak mağdurların güvenliğini artırmalarını önleme ve hukuk, sağlık ve hizmet çalışmaları arasındaki koordinasyonu teşvik etmektir. Zorunlu yasalar veri toplama amacıyla potansiyel olarak yararlıdır, ancak istismar ve ihmali vakalarının önlenmesinde ne kadar etkili oldukları bilinmemektedir. Bu yaklaşımı eleştirenler, yetersiz finanse edilen sosyal kurumların çocuğa ve ailesine fayda sağlayacak bir konumda olup olmadığının bilinmediğini ve yanlış umutları arttırarak iyi niyetle daha fazla zarar verebilecekleri gibi çeşitli kaygıları dile getirmişlerdir (Krug vd., 2002: 74).

Aile içi şiddetin tanımı eyaletler arasında farklılık gösterse de, birçok eyalet kanunu, bir çocuğun aile üyeleri arasında şiddete tanıklık ettiği vakaları bir çocuk istismarı ve ihmali biçimi olarak görmektedir. Şu anda, 23 eyalette bu yasalar arasında varyasyon olmasına rağmen çocukları ev içi şiddete maruz kalmaktan korumak için tasarlanmış yasalar bulunmaktadır. Bazı eyaletlerin, fiziksel olarak yakın olmak, şiddet eylemlerini görebilmek veya duymak dâhil olmak üzere bu tür şiddete tanıklık etme konusunda belirli tanımları vardır. Bu devlet yasalarını ihlal etmenin hukuki sonuçları arasında hapis cezası, para cezaları veya her ikisi ile sonuçlanan cezalar sayılabilir (Petersen vd., 2014: 365).

ABD'nin birçok eyaletinde çocuk, ölümlerinin gözden geçirilmesi için ekipler kurulmuştur. (Polis, avukat, sağlık profesyoneli vs.). Araştırmacılar bu uzman inceleme ekiplerinin, çocuk istismarı ve ihmali belirtilerini, ilgili eğitime sahip olmayanlardan daha fazla tespit ettiklerini bulmuştur. Bu tür müdahalenin amaçlarından birisi de, çocuk ölümlerinin sınıflandırılmasının doğruluğunu arttırmaktır. Zira, sınıflandırmanın doğru yapılmış olması, daha iyi kanıtların toplanmasına, daha başarılı kovuşturmaların

yapılmasına ya da daha isabetli cezaların verilmesine katkıda bulunabilir (Krug vd., 2002: 74-75). Çocukların fiziksel ve cinsel istismarına yönelik cezalar eyaletler arasında farklılık göstermektedir (Petersen vd., 2014: 379).

Ceza sistemi eyaletlere göre belirgin bir şekilde değişmektedir. Ve çocuklara yönelik kötü muamele ile ilgili olarak adalet sisteminin rolü hakkındaki farklı görüşleri yansıtmaktadır. İstismar faillerinin yargılanmasına ilişkin karar; istismarın ciddiyeti, kanıtın gücü, çocuğun tanıklık yapıp yapmaması ve kovuşturmaya yönelik uygulanabilir alternatifler olup olmaması gibi bir dizi faktöre bağlıdır. Çocuk cinsel istismarı vakalarının cezai takibatının bir incelemesi, 2 yıllık bir dönemde 451 iddianın%72'sinin cinsel istismar vakaları olarak değerlendirildiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte, resmi suçlamalar bu davaların yarısından biraz fazlasında dosyalanmıştır. Çocuk cinsel istismarı iddialarıyla ilgili başka bir çalışmada savcılar, kendilerine bildirilen vakaların% 60'ını kabul etmiştir (Krug vd., 2002: 75).

Eyaletler, yasaların gerektirdiği şekilde şüphelenilen çocuk istismarı veya ihmali bildirmeyen zorunlu muhabirlere ceza uygulamaktadır. Bu cezalar, eyaletlerin çoğunluğunda kabahat olarak kabul edilirken, daha ciddi davalarda veya diğer eyaletlerde çoklu ihlallere neden olan suçlar için ceza davasına kadar uzanabilmektedir. Vakaların kasıtlı olarak yanlış rapor edilmesini önlemek için, birçok eyalette, sahte bir raporu yazan herhangi bir kişiye karşı da ceza uygulanır. Bu cezalar para cezasından, hapis cezasına kadar uzanır ve sahte rapordan kaynaklanan herhangi bir zarar için hukuki sorumluluk söz konusu olabilir (Petersen vd., 2014: 368).

Çocukların fiziksel ve cinsel istismarına yönelik cezalar, eyaletler arasında önemli ölçüde farklılık gösterir ve istismarın niteliğine ve şiddetine bağlı olarak değişir. Çoğu eyalet, hüküm giymiş çocuk cinsel suçlularının bir kayıt defterinde listelenmesini talep ederken, bazıları da tüm yaşamlarının kayıt altına alınmasını talep etmektedir. Eyalet kanunları, merkezi sicil ve diğer çocuk koruma hizmetleri ajansının, istismar ve ihmalle ilgili kayıtlarına erişmesine izin verilen kişi veya kuruluşlara göre, değişiklik göstermektedir. Genellikle erişime izin verilenler arasında hekimler, araştırmacılar, polis personeli, hâkimler, diğer mahkeme personeli ve reşit olmayan bir mağdurun ebeveyni veya vasisi bulunur. Bununla birlikte, muhabirin kimliğine erişimi yoktur. Bazı eyaletlerde, ilk raporları hazırlayan kişi veya kurumlara geri bildirimler, araştırmalar ve vaka sonuçları özetlenmekte ve bu bilgiler, ileriye dönük koruyucu veya evlat edinen ebeveynlere veya çocuk ve aileye hizmet veren diğer kamu kurumlarına da verilebilmektedir. Bazı eyaletler, çocuk bakımı için iş başvurularını gözden geçiren veya evlat edinen ebeveynlerin uygunluğunu kontrol edenlere yönelik istismar ve ihmalkarlık kayıtlarına veya departman kayıtlarına erişime izin vermektedir. Söz konusu hakkın kullanılması, 2006 Federal Adam Walsh Çocuk Koruma ve Güvenlik Yasası⁶ kapsamına girmektedir (Petersen vd., 2014: 372-373).

⁶ Yasada şu ibare yer almaktadır: “**2006 Adam Walsh Çocuk Koruma ve Güvenlik Yasası**; John ve Reve Walsh'ın, oğulları, Adam'ın, kaçırılması ve öldürülmesinin 25. yıldönümünde çocuk avcılarından çocukların korunmasına yönelik çalışmalarını takdir etmektedir.” Yasaya adını veren çocuğun hikâyesi ise kısaca şöyledir: 27 Temmuz 1981'de, 6 yaşındaki Adam Walsh, annesiyle bir alışveriş merkezi olan Hollywood'da bir Sears'a gider... Annesi göz attığında birkaç koridor ötede video oyunları oynamaktadır...

Çocuk istismarı suçluları için mahkeme tarafından yönetilen tıbbi tedavi birçok ülkede tavsiye edilen bir yaklaşımdır. Ancak bu tür tedavinin, gönüllü katılıma dayanıp dayanmadığına dair bir tartışma vardır. Bu tartışma; mahkûmlara seçme hakkı tanınmadığı ve kanuni zorlamaya maruz kaldıkları düşüncesinden yola çıkarak insan hakları bağlamında sürmektedir. Bir başka deyişle, kanuni zorlama olmadan, bazı suçluların tedaviyi reddedeceğine inanılmaktadır. Halbuki başarılı bir tedavi için suçluların istekli katılımı gereklidir (Krug vd., 2002: 75).

13. Risk Analizleri Yapmak

Zararları azaltmak ve gelecekteki vuku bulabilecek olayları önlemek için risk analizi yapılması gerekir. Böylece hangi cinsin, yaş grubunun ve toplumsal sınıfların daha büyük bir risk altında olduğu anlaşılabilir ve gerekli tedbirler alınabilir. Böylece yüksek risk gruplarına öncelik verilebilir ya da üzerinde yoğunlaşmak mümkün hale gelebilir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde çocukların istismar ve ihmale maruz kalma oranları cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Bu eğilim kız çocukları aleyhine meyletmış durumdadır. Bir başka deyişle kız çocuklarının istismar ve ihmale maruz kalma oranları erkek çocuklarına nazaran yüksektir. Eyaletler, kız çocuklarının insan haklarını teşvik etmeli ve korumalıdır. Ayrıca, kapsamlı bir istismar ve ihmali önleme stratejisinin bir parçası olarak her türlü cinsiyet ayrımcılığını da ele almalıdır (Pinheiro, 2006: 22).

Çocuk istismarı ve ihmaline maruz kalmak, kısa ve uzun vadeli zihinsel ve fiziksel sağlığı ve refahı, ayrıca biyolojik sistemleri ve yapıları olumsuz yönde etkilemektedir. Dahası, istismar ve ihmal geçmişi olan çocuklar, yetişkinler gibi istismar ve ihmal ile diğer şiddet türlerine meyletme riski altındadır. Ebeveyn davranış eğitimi programlarının fiziksel istismar ve ihmali önleyebildiğine dair kanıtlar olduğu için, bu tür programlar, genellikle fiziksel istismara maruz kalma riski altında bulunan çocukların ailelerine yönelik uygulanmaktadır. Bu tür programlar; istismarın meydana geldiği çocukların ve ailelerin tedavisine yardım edebileceği, sağlıkları üzerindeki etkilerini hafifletebileceği, çocuk istismarı ve ihmalinin nüksetmesini önleyebileceği ve yaşamın sonraki dönemlerinde diğer şiddet türlerine yönelik riskleri azaltabileceği düşüncesine dayanır (Fortson vd., 2016: 29).

O döndüğünde oğlu gitmişti. Mağaza kâatibi ses sisteminde ismini anons eder, ancak çocuk bulunamaz. Polis çağırılır, fakat onlarda bir sonuç elde edemezler. Dört gün sonra, davaya atanan yaklaşık iki düzine polis de tüm aramalara rağmen hiçbir kanıt elde edemez. Kaybolduktan on altı gün sonra - 10 Ağustos 1981'de, iki balıkçı Adam'ın kopmuş kafasını bir kanalda yüzer halde bulur. Bu olay, ABD'nin, çocuklara karşı işlenen suçlarla mücadele biçimini değiştirecek yankılara sebep olur. Ve kısa bir süre sonra Adam, "çocuk avcılarının" durdurulması için bir simge haline gelir. Adam'ın ebeveynleri, oğullarının cenazesinden sadece dört gün sonra Adam Walsh Sosyal Yardım Merkezi'ni başlatır. 1982'de yürürlüğe giren Kayıp Çocuk Yasası için lobi yaparlar ve kayıp çocuk verilerinin FBI Ulusal Suç Bilgi Merkezi veri tabanına (NCIC) girilmesini talep ederler. 1984'te John Walsh federal olarak finanse edilen Ulusal Kayıp ve İstismara Uğrayan Çocuklar Merkezi'ni kurar ve dört yıl sonra Amerika'nın En Çok Aranan merkezi haline gelir. Ve 2006 yılında, George W. Bush, ulusal cinsellik suçlularının kayıtlarını genişleten ve ulusal bir çocuk istismarı kaydının oluşturulmasını sağlayan 2006'daki Adam Walsh Çocuk Koruma ve Güvenlik Yasasını imzalar. (<http://time.com/4437205/adam-walsh-murder/> (11 Ağustos 2018)).

14. Veri Toplama Bilgi Sistemi

Savunmasız alt grupların belirlenmesi, politika ve programların her düzeye ulaştırılması, çocuklara yönelik şiddetin önlenmesi ve hedefine doğru ilerlemenin izlenmesi için eyaletlerin veri toplama ve bilgi sistemlerini geliştirmeleri gerekir. Eyaletler, uluslararası kabul görmüş standartlara dayalı ulusal göstergeleri kullanmalı ve verilerin zaman içinde ilerlemesini izlemek üzere derlenmesini, analiz edilmesini ve yayılmasını sağlamalıdır. Veriler cinsiyet, yaş, şehir / kırsal, ev ve aile özellikleri, eğitim ve etnik kökene göre ayrıştırılmalıdır (Pinheiro, 2006: 22-23).

Artık ABD'nin bütün eyaletlerde cinsellik suçlarının elektronik kayıtları var. Bu kayıtların bir amacı, suçluların daha çabuk yakalanmasını sağlamaktır. Bir diğeri, mevcut ve gelecekteki suçluları caydırarak suçu önlemektir. Ancak, bazı gözlemciler, birçok suç işleyen yönetim uygulaması gibi kayıtların, suçluların topluma yeniden entegrasyonunu zorlaştırdığını ve topluma olan borçlarını zaten ödemiş olan söz konusu kişilerin haklarını ihlal ettiğini savunmaktadır. Bir çalışma, kayıt yasalarının uygulanmasından önce ve sonrasında ilgili on eyalette suç oranlarına bakmıştır. Altı eyalette istatistiksel olarak anlamlı bir değişim görülmemiştir; üçünde cinsel suç oranı düşmüş, birinde ise (Kaliforniya) önemli ölçüde artmıştır (Finkelhor, 2009: 173).

İstismar ve ihmalin kapsamı ve sonuçları hakkında iyi bir veri eksikliği, uygun tepkilerin geliştirilmesini engellemiştir. İyi yerel veriler olmaksızın, sağlık hizmetleri ile hukuk ve sosyal hizmet uzmanlarının, sorunu ele alması ve çocuk istismar konusunda uygun bir farkındalık geliştirmeleri mümkün değildir (Krug vd., 2002: 78).

Gözetim verileri, araştırmacıların ve uygulayıcıların çocuk istismarı ve ihmali yükündeki değişiklikleri takip etmelerine yardımcı olur. Sürveyans⁷ sistemleri federal, eyalet ve yerel düzeydedir. Sistemlerdeki boşlukları tanımlamak ve ele almak için bu düzeylerdeki sürveyans verilerinin ve veri sistemlerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek önemlidir. Federal düzeyde, Ulusal Çocuk İstismarı ve İhmal Veri Sistemi (NCANDS), çocuk istismarı ve ihmali için veri sağlayan bir sürveyans sistemi örneğidir. NCANDS, 50 eyaletten, Columbia Bölgesi'nden ve Porto Riko'dan bilgi toplayan gönüllü bir veri toplama sistemidir. NCANDS, 1988 tarihli Çocuk İstismarı Önleme ve Tedavi Yasası'na göre kurulmuştur ve veriler ülke genelinde çocuk istismarı ve ihmali için eğilimleri incelemek için kullanılmaktadır. Temel bulgular Çocuk Refahı Sonuçları Raporlarında Kongreye ve yıllık Çocuklara Yönelik İstismar Raporlarında yayınlanmaktadır. Elde edilen bilgiler, planlama, politika geliştirme, kalite iyileştirme ve sağlık sistemleri geliştirmeye odaklanmak ve çocuk istismarı ve ihmali için risk azaltma ve önleme programlarının geliştirilmesi ve sürdürülmesi için yerel, eyalet ve federal düzeylerde kullanılabilir. Belirlenen veri kaynağı ne olursa olsun, birbirleriyle uyumlu olmalıdır; böylece sorun hakkında daha kapsamlı bir anlayış ve etkili bir önleme çalışması gerçekleştirebilir (Fortson vd., 2016: 35).

Çocuk koruma hizmeti ajansları şüpheli çocuk istismarı raporlarını araştırır ve doğrulamaya çalışır. İlk raporlar sağlık personeli, polis, öğretmen ve komşuları da dâhil

⁷ Sürveyans, belirli bir amaca yönelik olarak veri toplanması, toplanan verilerin bir araya getirilerek yorumlanması ve sonuçların ilgililere bildirilmesinden oluşan dinamik bir süreçtir

olmak üzere çeşitli kaynaklardan gelebilir. Raporlar doğrulanırsa, çocuk koruma hizmetlerinin personeli uygun tedavi ve sevk konusunda karar vermek zorundadır. Bu tür kararlar genellikle zordur; zira potansiyel olarak rekabet halindeki talepler arasında bir denge bulunmalıdır. Örneğin çocuğun korunmasına duyulan ihtiyaç ve bir aileyi bozulmadan tutma isteği gibi. Çocuklara ve ailelere sunulan hizmetler bu nedenle geniş çapta değişmektedir (Krug vd., 2002: 74).

15. Uluslararası Sözleşmelere Uyma

Uluslararası Sözleşmeler, imzalayan ülkeleri yükümlülük altına sokar. Bu tür sözleşmeler evrensel yüksek standartlar getirdikleri için, uygulanmalarıyla birlikte ülkelerin yaşam standartlarını yükseltmekte ve onları dünya ülkeleri arasında saygın bir konuma yükseltir. Bu evrensel standartların uygulanması pek çok faktör yüzünden oldukça zordur; ancak imkânsız değildir. Bu bağlamda, BM Çocuk hakları Sözleşmesi ilke ve yükümlülüklerinin yerine getirilebilmesi için yalnızca eyalet ve federal yasalarda değişiklik yapmak ve sözkonusu yükümlülükler doğrultusunda düzenlemeler gerçekleştirmek yeterli değildir. Zira uygulanmayan ya da uygulanamayan yasalar çıkarmak, kamu yönetimini zafiyete ve devletin güvenilirliğine gölge düşürür. Bu nedenle sözleşmeye uygun ancak uygulanabilir ilkelerin ve yükümlülüklerin yasalaştırılması gerekir.

Uluslararası taahhüdün güçlendirilmesi için bütün eyaletlerin; Birleşmiş Milletler Çocuk Yardım Fonu'nun (United Nations International Children's Emergency Fund: UNICEF)⁸ Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesini ve silahlı çatışma ve çocuk satışı, çocuk fuhuşu ve çocuk pornografisi ile ilgili Protokolü'nü onaylamaları ve uygulamaları gerekir (Pinheiro, 2006: 23).

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni Kasım 1989'da kabul etmiştir. Sözleşmenin rehber niteliğindeki bir ilkesi, çocukların yetişkinlere eşit haklara sahip bireyler olmasıdır. Çocuklar yetişkinlere bağımlı oldukları için, hükümetler politikalar belirlediklerinde görüşlerini nadiren dikkate alırlar. Aynı zamanda, çocuklar çevreye, yaşam koşullarına, sağlık hizmetlerine ve beslenmeyle ilgili hükümet destekli faaliyetler açısından genellikle en savunmasız gruptur. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (ÇHS), çocukların korunması için tüm imza sahibi ülkeler için açık standartlar ve yükümlülükler getirmiştir. Bu Sözleşme, tüm uluslararası anlaşma ve sözleşmeler arasında en çok onaylananlardan biridir. Bununla birlikte, çocukların istismar ve ihmalden korunmasında etkisi henüz tam olarak gerçekleşmemiştir (Krug vd., 2002: 77-78).

---

⁸ 1946 yılında Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu adıyla kurulan UNICEF, Birleşmiş Milletler tarafından Kasım 1989 yılında onaylanan Çocuk Hakları Sözleşmesi doğrultusunda, uluslararası topluluğun çocuklara verilen sözleri yerine getirmesi için çaba gösterir. Çocuk sağlığı, eğitim, çocukların korunması, anneden çocuğa geçen HIV & AIDS, temiz suya erişim, beslenme ve çocukların yaşamlarını etkileyen kararlara katılmalarına olanak sağlamak olmak üzere 7 ana önceliğe yönelik uzun vadeli, uluslararası gelişim programları yürütür. Kriz ve acil durum zamanlarında çocuklara destek ve koruma sağlayarak insani yardım çalışması yapar. UNICEF'in çalışmaları bireylerin ve kurumların gönüllü katkılarıyla desteklenmektedir (<https://www.unicefturk.org/yazi/ne-yapiyoruz>).

Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne taraf olan devletler, çocuğu her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korumak için yasal, idarî, toplumsal ve eğitsel bütün önlemleri almakla yükümlüdür. Bu tür koruyucu önlemler; sözleşmede tanımlanmış olan çocuk istismarının önlenmesi, belirlenmesi, bildirilmesi, yetkili makamlara havale edilmesi, soruşturulması, tedavisi ve izlenmesi için gerekli olan yöntemleri de kapsamaktadır. Ayrıca uygun olduğu takdirde adliyenin işe el koyması yanında, durumun gereklerine göre çocuğa ve onun bakımını üstelenen kişilere gerekli desteğin sağlanması ile sosyal programlar düzenlenmesi için etkin usulleri de içermektedir (ÇHS, m.19).

Sözleşmeye göre taraf devletler; uyuşturucu maddelerin yasa dışı kullanımına karşı çocukların korunması ve bu tür maddelerin üretiminde ve kaçakçılığında kullanılmasını önlem amacıyla yasal, sosyal ve eğitsel her türlü uygun önlemleri almak zorundadırlar (ÇHS, m.33). Ayrıca, çocuğun her türlü cinsel sömürü ve suiistimaline karşı koruma güvencesi verirler. Çocukların sömürülmesini önlemek amacıyla ulusal düzeyde ve ikili ve çok taraflı anlaşmalarla gerekli olan her türlü önlemleri alırlar (ÇHS, m.34). Yine bu bağlamda hangi biçim ve nedenle olursa olsun, çocukların kaçırılmalarını, satılmalarını veya fuhşa konu olmalarını önlemekle yükümlüdürler (ÇHS, m.35).

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nden önce pek çok bildiri ve sözleşmede çocuk haklarıyla ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. Bu sözleşme o güne kadar dağınık olan çocuk haklarıyla ilgili temel prensipleri ve anlayışı bir araya getirmiştir. Sözü edilen çeşitli yasalar arasında şunlar yer almaktadır: 1924 tarihli, Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi, 20 Kasım 1959 tarihli BM Genel Kurulunca kabul edilen Çocuk Hakları Bildirisi, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi (özellikle 23 ve 24.maddeler), Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (özellikle 10.madde), Çocuğun Korunması ve Esenliğine İlişkin Toplumsal ve Hukuksal İlkeler Bildirisi, Çocuk Mahkemelerinin Yönetimi Hakkında Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları (Pekin Kuralları) ve Acil Durumlarda ve Silahlı Çatışma Halinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına İlişkin Bildiri (ÇHS, önsöz).

16. Ailelerin Sosyo-Ekonomik Koşullarını İyileştirme

Çocuk istismar ve ihmalinin yoksul ailelerde ve yoksul mahallelerde daha fazla yaşandığı araştırmalar sonucunda ulaşılmış olan bir gerçektir. Bu nedenle kamu yönetimi dar gelirli ve yoksul ailelere malî yardım yapmak suretiyle, yaşayabilecekleri ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunları en aza indirmek için bir dizi uygulamalara yer vermektedir. Bu bağlamda ABD kamu yönetimi genellikle şu tedbirlere başvurmaktadır (Hendrikson and Blackman, 2015: 6; Fortson vd., 2016: 13-14):

- **Çocuk Destek Ödemeleri:** Eyaletler, Muhtaç Aileler İçin Geçici Yardımı (TANF) birçok eyalette, çocuk destek ödemeleri devlet tarafından tazminat ödenmesi için kullanılır, ancak eyaletler aynı zamanda, çocuk yardımı ödemelerinin bir kısmının ya da tamamının, TANF'ın faydalarında herhangi bir kesinti yapılmaksızın, denetim altındaki ebeveynine ve çocuğuna geçmesine izin vermeyi de seçebilir. Çocuk destek ödemelerinin, gelir yükseltme oranlarının faydalarını azaltmadan kısmen veya tamamen korunan ebeveynlere aktarılmasına izin vermek hane gelirini artırır.

- **Çocuklu Aileler İçin Vergi Kredileri:** Yeni ailelerin finansal ödeme güçlerinin artırılması, çocuk istismarı ve ihmalinin azaltılması için ümit verici bir uygulamadır. Düşük gelirli ve orta gelirli ailelerin vergilerini azaltmaya yönelik bir araç olan federal Kazanılmış Gelir Vergisi Kredisi (Earned Income Tax Credit: EITC), ailelere hane kazançlarına, çocuk sayısına ve medeni duruma göre vergi iadesi getirmektedir. EITC, eyalet ve federal bazda, düşük gelirli ailelerin gelirlerini artırırken, işlerini teşvik etmelerine veya çocuk yetiştirme maliyetlerini dengelemelerine yardımcı olur. Federal EITC, federal vergilerin düşük gelirli aileler üzerindeki etkisini dengeleyerek, çalışmayı özendirme için orijinal olarak tasarlanmış bir geri ödeme kredisidir. Kredinin miktarı, işten kazanılan gelire, medenî duruma, çocukların sayısına ve niteliklerine bağlı olarak değişir. Eyalet EITC'leri genellikle federal EITC'nin bir yüzdesine dayanır ve bunların uygunluk ve finansman miktarları da farklılık gösterir; ABD'deki eyaletlerin yaklaşık yarısı EITC'leri yürürlüğe koymuştur.
- **Federal Beslenme Yardımı Programları:** Ek Beslenme Yardımı Programı (Supplemental Nutrition Assistance Program: SNAP), ABD Tarım Bakanlığı (USDA) tarafından yönetilen ve yalnızca düşük gelirli hane halklarına gıda satın almak için kullanılabilen nakit faydalar sağlayan federal olarak finanse edilen bir programdır. Eyaletlerin, SNAP'a erişimi kolaylaştırabilecek birkaç seçeneği vardır (örneğin, çevrimiçi başvuru, basitlik vs.). SNAP faydaları düşük gelirli ailelerin çocuklara yiyecek için temel ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı olur. SNAP'ın sağladığı faydalar, bir ebeveynin diğer kaynaklardan elde ettiği gelirin, gıdalar dışında da kullanılmasına izin verdiğinden, SNAP, çocuklar arasındaki aile yoksulluğu farkını azaltmaktadır. SNAP ayrıca gıda güvensizliğinin şiddetini de azaltır.
- **Yardımlı Konut Hareketliliği:** Eyaletler, düşük konut alanlarındaki mülkleri satın almak ve düşük gelirli ailelere daha düşük bedelle kiralamak için ABD Konut ve Kentsel Gelişim Bakanlığı, Toplumsal Gelişim Blok Hibe (Community Development Block Grant: CDBG) parasını kullanmayı tercih edebilir. Alternatif olarak, eyaletler, Konut Seçimi Kuponu fonlarını kullanabilir. Genç ailelerin, daha iyi kaynaklardan yararlanan topluluklarda mülkleri kiralamasına yardımcı olan konut fişi programları, çocukların şiddete maruz kalmalarını azaltarak ve ebeveynlere daha istikrarlı konut seçenekleri sunarak çocuk tacizi ve ihmali azaltabilir.
- **Sübvansiyon Edilmiş Çocuk Bakımı:** Kaliteli, tam zamanlı çocuk bakımı masraflarını azaltmak için düşük gelirli ailelere nakit transferleri sağlar. Sübvansiyon edilmiş çocuk bakımı, düşük gelirli ailelerin çocuk bakım masraflarını azaltarak ekonomik refahını artırır; sübvansiyon alan birçok aile, sübvansiyonların mali refahını arttırdığını bildirmektedir. Eyaletler, uygunluğu arttırmak için gelir eşiği sınırlarını yükseltmeyi ve uygunluğu hesaplarken hane halkı harcamalarını dikkate alabilir.

- **Ücretli Doğum İzni:** Anne veya babaya ücreti doğum izinlerinin çocuk üzerinde olumlu pek çok etkisi bulunacağı uzmanlar tarafından belirtilmektedir. Zira, çocuğun ebeveynlerine en fazla ihtiyaç duyabileceği bir dönemde onlarla daha fazla birlikte olması, ruh sağlığı ve gelişimi üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Araştırmalar, ücretli doğum izninin, çocuk istismarı ve ihmali için bir risk faktörü olan anne depresyonunu azaltabileceğini ve koruyucu bir faktör olan emzirme süresini uzatabileceğini göstermektedir.
- **Düşük Maliyetli Finansal Hizmetlere Erişim:** Düşük gelirli aileler genellikle uygun maliyetli finansal hizmetlere erişemez. Düşük maliyetli finansal hizmetlere erişimi artıracak politikalar, düşük gelirli aileler arasında daha düşük borç yüküne ve artan tasarruflara yol açabilir. Örneğin, birçok eyalette maaş kredisi ile ilgili belirli yasalar vardır.
- **Okullarda Disiplin:** Araştırmalar, çocuk disiplini tekniği olarak fiziksel cezalandırmanın kullanılmasına yönelik desteğin azalması ile yasakların ilişkili olduğunu göstermiştir. Önemli araştırmalar, fiziksel cezalandırma yoluyla disiplinli olan çocuklar için olumsuz uzun vadeli sonuçları göstermektedir. 2014 itibariyle 31 eyalet okullarda fiziksel cezalandırmayı yasaklamıştır.
- **Sosyal Hizmet Kayıt Kuralları ve Gereklilikleri:** Bir tür sosyal hizmet almaya hak kazanan genç aileler, genellikle gıda pulları ve diğer yardım türleri gibi diğer birçok faydayı almaya hak kazanırlar. İlgili programlara kayıt yaptırmaya veya aileleri otomatik olarak kaydetmeye yardımcı olan hükümet veya toplum temelli programlar, faydalara erişimi kolaylaştırır. Sosyal hizmet uygulamaları için kayıt süreçlerinin kolaylaştırılması, ebeveynlerin stresini hafifletmeye ve faydalı kaynaklara erişimi artırmaya yardımcı olabilir.

17. Dinlendirme ve Kriz Bakım Hizmetleri

Dinlendirme bakım hizmetleri; engelli olan, kronik veya ölümcül hastalığı bulunan, istismar veya ihmal tehlikesi olan veya istismar veya ihmali yaşayan çocuklara kısa süreli bakım sağlar. Stresli durumlarda bakım verenler için (ebeveyn, koruyucu veya evlat edinen ebeveynler veya diğer akrabalar veya veliler olabilir), geçici bakım hizmetleri evdeki çocukların bakımıyla ilgili sorumlulukların geçici olarak giderilmesini sağlar. Kriz bakımı, benzersiz bir dinlenme biçimidir. Ailede kriz olduğunda, engelli veya engelsiz çocuklara sağlanır. Kriz bakım hizmetleri krizden kaçma, acil durum müdahalesi, krizli çocuk bakımı, kriz istikrarı veya barınma bakımı olarak adlandırılabilir (Thomas vd., 2002: 13).

Aile bakıcıları, çocuklarına sürekli bakım ve denetim sağlamaya ara veremediğinde, stres oluşur. Bu yüksek stres; bağımlı aile üyesinin ev dışına yerleşmesine, boşanmasına ve istismar oranının artmasına yol açabilir. Dinlendirme hizmetleri, aile evinin içinde veya dışında çeşitli ortamlarda sağlanır. Hizmetler genellikle kısa vadelidir (birkaç saat ile birkaç hafta arasında değişir) planlı ya da acil

olarak sağlanır. Hem dinlendirme hem de kriz bakım hizmetleri diğer aile üyeleri, arkadaşlar, komşular, toplum rekreasyon programları, çocuk veya bağımlı bakım sağlayıcıları veya merkezleri, ev sağlık yardımları, aile kaynakları merkezleri, toplum insanî hizmet sağlayıcıları, dinlendirme veya kriz bakım kurumları tarafından sağlanabilir. Birçok dinlendirme ve kriz bakım hizmeti verenler, bakım ve denetime ek olarak, ailelere çeşitli destek hizmetleri, diğer programlara yönlendirmeler, danışmanlık, vaka yönetimi, yemekler, ulaşım, sosyal aktiviteler, barınma, ilaçlar, kişisel bakım ve günlük yaşam aktivitelerine yardım da dâhil olmak üzere ailelere çeşitli destek hizmetleri sunmaktadır (Thomas vd., 2002: 13).

18. Bütün Sektörlerin Katılımını Sağlama

Çocuklara yönelik istismar ve ihmali önlemeye çalışan iyi bir sistem, çocuklara yönelik şiddete etkili bir şekilde cevap vermek için çeşitli sektörlerle (sosyal refah, eğitim, sağlık ve adalet) işbirliği yapması gerekir. Çocuklara yönelik şiddeti ele alan güvenilir birçok sektörlü sistem sadece şunlarla birlikte çalışabilir: uygun yasalar ve politikalar, açık bir yetki ile bir merkezi hükümet koordinasyon mekanizması, her düzeyde etkili bir düzenleme ve izleme, kararlı, yetkin bir işgücü ve çocuk dostu yaklaşım, tüm çocuklar için ayrımcı olmayan erişilebilir hizmetler. Çocuklara karşı istismar ve ihmalin önlenmesi için bir sistemin geliştirilmesi hem uygulanmasını kolaylaştırır hem kalitesini artırır hem de katılımı kolaylaştırır. Bu nedenle önleme çalışmalarının bir sistem çerçevesinde yürütülmesi önemlidir (UNICEF, 2013: 2).

Bir çocuk koruma sistemi, sadece çok seviyeli ve çok boyutlu değildir - aynı zamanda çok sektörlüdür. İşte bu nedenle işbirliği ve koordinasyon, çocuk koruma sistemlerinin kritik bir ögesidir. Resmi sağlık sisteminde ulusal Sağlık Bakanlığı'nın başkan olduğu ve ilgili tüm sağlık kurumlarının yönetmelik ve yargı yetkisi altında olduğu açık olsa da, bu durum çocuk koruma sistemi için geçerli değildir. Çocuk koruma sistemi için önde gelen ulusal hükümet bakanlığı genellikle Sosyal Refah Bakanlığı'dır; ancak çocuk koruma sisteminin tüm görev ve işlevleri bu bakanlığa girmemektedir. Gerçekte, çocuk koruma sisteminde sağlık, eğitim, adalet, işçi, kadın ve çocuk işleri, acil durum, afet müdahale aktörleri ve diğerleri tarafından yürütülen görevler ve işlevler vardır. Aynı şekilde, gayri resmî ve topluluk düzeyinde çeşitli aktörler, çocukların korunması için işbirliği yapmalı ve hesap verebilir olmalıdır. Ebeveynlerin ve bakıcıların çocukların, sağlık, eğitim, duygusal, sosyal, manevî ve diğer ihtiyaçlarını ele alarak koruyabilmeleri gerekir (Forbes vd., 2011: 13).

Amacını yerine getirebilmek için, çocuk koruma sisteminin sektörler arası görev ve işlevleri olmalıdır. Bu durum, çocuk koruma kaygılarını önleme ve bunlara cevap verme sorumluluklarına sahip tüm aktörlerin çocuk koruma sistemine bağlanması gerektiğini göstermektedir. Bu durum, eğitim, sağlık ve adalet sistemlerinin belirli işlevleri ile işbirliği içinde çalışmalarını gerektirir. Örneğin, eğitim sistemi; çocukların kendini korumaya yönelik becerilerinin geliştirilmesine, şiddet içermeyen müfredat oluşturulmasına, şüphelenilen istismar vakalarının rapor edilmesine ve dışlanan çocuk gruplarının kazanılmasına yardım ederek, çocuk koruma sistemine katkıda bulunabilir. Sağlık sistemi katkısı, tipik olarak istismar raporlarını içerir; yeni ebeveynler arasında, özellikle savunmasız veya riskli durumlarda uygun bakımın desteklenmesi ve bazı

yerlerde mağdurlar için ruh sağlığı müdahaleleri gibi özel hizmetler sunar. Adalet sistemi çocuk suiistimali veya sömürünün faillerini mahkûm etmek ve yargılamak, çocuk adaletini idare etmek, çocukları aile hukuku hükmünde ve tutukluluk meselelerinde korumakta rol oynar. Bu nedenle, eğitim veya adalet sistemleri çocuk koruma sistemleri altında yer almamakla birlikte, eğitim, sağlık ve adalet sistemlerinin bazı işlevleri çocuk koruma sistemi içinde yer alır (Forbes vd., 2011: 13).

Sosyal hizmetler ve halk sağlığı sektörleri, yaşamın erken dönemlerinde kaliteli bakım ve eğitimin hayata geçirilmesi ve sürdürülmesinde önemli bir role sahiptir. Ülke çapında Çocuk-Ebeveyn Merkezleri ve Erken Dönem Başlangıcı gibi programların uygulanmasında öncü sektör olarak sosyal hizmetler sektörü, ailelerin ve toplulukların fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimi teşvik etmek için gerekli beceri ve hizmetleri almasını sağlamaya yardımcı olmaktadır. Halk sağlığı, toplumların ve diğer sektörlerin kapsamlı bir bütünleşmiş kaliteli çocuk bakımı ve erken çocukluk eğitimi hizmetlerinin sağlanmasının önemini ve ailelerin çocuk istismarını önleme ve yaşam boyu sağlık sonuçlarını ihmal etme ve iyileştirme konusundaki destekleri konusunda eğiterek yardımcı olabilir. Halk sağlığı sektörü, hizmetlerde boşlukları daha iyi tespit etmek ve toplum içindeki çocuk istismarı ve ihmalinin en yüksek yükünü daha iyi tanımlamak için topluluklarla çalışabilir. Kamu sağlığı sektörü, kaliteli çocuk bakımı ve erken çocukluk eğitiminin yararlarını belgeleyen çocuk sağlığı ve gelişimi, aile refahı ve çocuk istismarı ve ihmali önleme gibi önemli araştırmalarda da hayati bir rol oynayabilir. Çocuklar ve aileler için ihtiyaç duyulan bu programların sürekli desteklenmesi halinde de yararlı olabilir (Fortson vd., 2016: 33).

SONUÇ

Bütün dünyada olduğu gibi Amerika Birleşik Devletleri'nde de çocuk istismar ve ihmali önemli sorunlardan birisidir. Her yıl ABD'de yüz binlerce çocuk istismar ve ihmal mağduru olup, her dört çocuktan biri, hayatının bir noktasında çocuk istismar veya ihmali yaşamıştır. Eyaletler, ihmal, fiziksel istismar, cinsel istismar ve duygusal istismar dâhil olmak üzere, farklı istismar türlerini tanımlamıştır. Bazı Eyaletler aynı zamanda ebeveynlerin madde bağımlılığı ile çocukları terk etmelerini, çocuk istismarı olarak tanımlamıştır. İhmal genellikle, çocuğun sağlık, güvenlik ve esenliğini tehdit eden ve onun ihtiyaç duyduğu; yiyecek, giyecek, barınak, tıbbi bakım veya denetimini sağlama sorumluluğu gibi görevlerin, bir ebeveynin veya diğer bir kişinin yerine getirmedeki başarısızlığı olarak tanımlanır.

Çocuk istismar ve ihmalinin önlenmesi mümkündür. Bu sorun, bir dizi bireysel, aile ve çevresel faktörlerin etkileşiminin sonucu ortaya çıkar. Kamu yönetimi pek çok toplumsal sorunda olduğu gibi çocuk istismar ve ihmali de önlemek ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Zira, kamu güvenliğini, kamu sağlığını ve genel ahlakı korumakla toplumsal düzeni sağlamak kamu yönetiminin temel görevleri arasında yer alır. Çocuk istismar ve ihmali problemi bütün bu alanları derinden etkilediği gibi ayrıca kamuya önemli bir maliyet yükler. Kamu yönetimi, kaynakları verimli kullanmak zorunda olduğu için bu önemli ve ciddi sorunu, ortaya çıkmadan önlemek için gerekli tedbirleri almak zorundadır. Zira, önlemek hem maddî hem manevî bakımdan kamunun yararına. Kamu yönetimi, kamunun bütün makul, iyi, doğru, rasyonel ve refahını

yükseltecek taleplerini en hızlı, en güvenli, en az maliyetle ve sürekli bir biçimde sağlamakla yükümlüdür.

Yapılan araştırmalar, önleme çalışmalarının olayları çözme ve tedavi maliyetlerinden önemli ölçüde düşük olduğunu göstermiştir. Diğer yandan toplumun huzur ve refahını sağlamakla yükümlü olan kamu yönetimi, yeni kamu yönetimi ve yönetim ilkelerinden yararlanmak suretiyle bu çok yönlü ve karmaşık sorunu çözmeye çalışırken, kamuoyunun desteğini ve yardımını elde etmek zorundadır. Zira, bu çok yönlü, çok boyutlu ve çok faktörlü girift sorunun çözülebilmesi için ülkedeki bütün paydaşların koordineli bir işbirliğine gitmeleri gerekir. Bu aynı zamanda sorunun çözümü bağlamında bir sinerji yaratır.

Çocuk istismarını önleme evrensel olarak ele alınması gereken, önemli bir sosyal politika alanıdır. Geleceğe hazırlanmanın en iyi yolu onu şekillendirmek ya da ona yön vermektir. Önleme, olumlu kültürleri proaktif olarak devreye koyma sürecidir ve çocuklar ile aileleri için daha iyi bir geleceğe kapı açar. Bu geleceği oluşturmak için, kamu yönetimi önleme konusunu paydaşlarıyla birlikte, önceden tespit ve finanse ettiği bazı yol ve yöntemlerle mücadele etmelidir. Müdahale politikaları ve yolları; çocuk istismar ve ihmali ile ilgili olayları durdurma bağlamında reaktif bir yapı arz eder. Hâlbuki bu problemin çözümü proaktif bir yaklaşım gerektirir.

Önleme çalışmaları, kültürel normları dikkate almalıdır; böylece çocuk istismar ve ihmali önlemenin bilimsel ve proaktif ruhunu yakalamak mümkün hale gelir. Sosyal ve kültürel normlar çocuk istismar ve ihmalinin ortaya çıkmasında oldukça etkilidir. Bu nedenle önleme çalışmalarında öncelikle sosyal ve kültürel normların değiştirilmesini sağlamak gerekir. Çocuğun değeri ve statüsü, cezalandırmanın etkinliği, toplumsal cinsiyet rolleri ve aile mahremiyetiyle ilgili normlarda bir değişiklik yapılmadığı sürece, radikal yasal düzenlemelerin büyük bir etki yaratma ihtimali yoktur.

Son yıllarda, ABD’de çocuk istismar ve ihmali sorununa yönelik araştırmalar artmıştır. Eyalet ve Federal malî desteği olan çok sayıda çocuk istismarı önleme programı, okullar, hapishaneler, hastaneler, ibadet yerleri ve özel tesisler gibi bir dizi ortamda çalışmaktadır ve genel ya da spesifik popülasyonları hedef almaktadır. Çocuk istismarını önleme programları artık aileleri besleyen sorunların, çocuklara yönelik riskleri artırabilecek, karmaşık ve birbirine bağlı olduğunu ve bu sorunların koordineli, bütüncül cevaplar gerektirdiğini kabul etmekle işe başlamaktadır.

Son yıllarda araştırma yoluyla çocuk istismar ve ihmalinin önlenmesine yönelik kanıt oluşturmak için çok fazla ilerleme kaydedilmiştir. Çocuk istismar ve ihmali oranlarını azaltmak ve çocuklar ve aileler için güvenli, istikrarlı, besleyici ilişkiler ve ortamları arttırmak için politikalar geliştirilmesi gerekir.

Çocuk istismar ve ihmalinin önlenmesi için kapsamlı bir strateji, dört seviyede (birey, aile, toplum ve eyalet) müdahale etmeyi içerir. Bugüne kadar, ev ziyaretleri ve eğitim programları yoluyla ailelere destek vermek, en fazla kullanılan ve kanıtlanan stratejiler olmuştur. Önleme çabaları için iyi bir başlangıç noktası olan bu programları, istismar ve ihmali riski altındaki nüfusun alt grupları için kolayca erişilebilir kılmak, kıt kaynakların en etkin bir biçimde kullanılmasını sağlar.

Farklı popülasyonların ihtiyaçlarını karşılamak için geniş bir yelpazede kanıta dayalı çocuk istismarı ve ihmal önleme programları, toplum düzeyinde desteklenmektedir. Erken ev ziyareti, gebe kadınları ve yeni doğmuş bebekleri hedef alan stratejiler, yoksul ebeveynlik için yüksek riskle ilişkili olan faktörlerin azaltılmasında etkilidir. Okul merkezli şiddet önleme eğitimi, halkı bilinçlendirme kampanyaları, ebeveynlik eğitimi ve mesleki uygulama reformları gibi çalışmalar etkili olmuştur.

Çocuk istismar ve ihmalini önlemek için genelde yedi alanı kapsayan çalışmalar yapılmıştır: 1) Ebeveyn ve çocukların eğitimi, 2) Çocuklarla sıkı temas içinde olan kamu ya da özel kurum ve kuruluş çalışanlarının eğitimi, 3) Toplum bilinçlendirme çalışmaları, 4) Sosyo-ekonomik koşulların iyileştirilmesi, 5) Yeterli malî kaynakların ayrılması, 6) Sektörler arası işbirliği ve 7) Gerekli yasal düzenlemelerin yapılması. Söz konusu sorunun üstesinden gelebilmek için, kamu yönetiminin sorumluluğu altında, bütün ilgili kişi, kurum, kuruluş ve sektörlerin, pek çok alanda planlı ve koordineli bir işbirliği içinde çalışmalarını gerektirir.

Çocuk istismar ve ihmali, dünya çapında halk sağlığı, sosyal adalet, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve bilim dünyası için büyük bir sorundur.

KAYNAKÇA

- Barth, R. P. (2009); "Preventing Child Abuse and Neglect with Parent Training: Evidence and Opportunities", **The Future of Children, Preventing Child Maltreatment**, International Affairs at Princeton University and the Brookings Institution, Volume 19, Number 2, p.95-118.
- Box, R. C. (2018); **Essential History for Public Administration**, published by Melvin & Leigh, https://www.researchgate.net/publication/320020961_Essential_History_for_Public_Administration (ET: 14 Ağustos 2018).
- Children's Bureau (2016); **Definitions of Child Abuse and Neglect**, Children's Bureau/ACYF/ACF/HHS; <https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/define.pdf> (ET: 18 Ağustos 2018).
- Çocuk Hakları Sözleşmesi**, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Unicef Yay., 2004. <http://www.unicefturk.org> (ET: 25 Ocak 2018).
- Dakil, S. R.-Matthew Cox, Hua Lin and Glenn Flores (2012); "Physical Abuse in U.S. Children: Risk Factors and Deficiencies in Referrals to Support Services", **Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma**, Vol. 21, p.555-569.
- Feinstein, C. and Claire O'Kane (2009); "Children's and Adolescents' Participation and Protection From Sexual Abuse and Exploitation" **United Nations Children's Fund (UNICEF)**, Innocenti Research Centre Florence, Italy.
- Finkelhor, D. (2009); "The Prevention of Childhood Sexual Abuse", **The Future of Children-Preventing Child Maltreatment**, International Affairs at Princeton University and the Brookings Institution, Volume 19, Nubmer, p.169-194.
- Forbes, B. - Dung Luu, Elizabeth Oswald and Tamara Tutnjevic (2011); **A SyStemS ApproAch to child protection: A World Vision Discussion Paper**, Published by Children in Ministry on behalf of World Vision International, p.1-28.
- Fortson, B. L., Joanne Klevens, Melissa T. Merrick, Leah K. Gilbert, Sandra P. Alexander (2016); **Preventing Child Abuse and Neglect: A Technical Package for Policy, Norm, and Programmatic Activities**, Division of Violence Prevention National Center for Injury Prevention and Control Centers for Disease Control and Prevention Atlanta, Georgia.
- Gedara, N. J. Jayasinghe H. (2016); **Domestic Violence and Children: Raising Awareness of School Personnel Responsibilities**, University of Iceland School of Education. https://skemman.is/bitstream/1946/26240/1/BA%202016%20Spring%20Narmada%20Jaya_singhe.pdf (ET: 9 Temmuz 2018).
- Hart, R. (1992); **Children's Participation: From Tokenism to Citizenship**, UNICEF International Child Development Centre, Florence, Italy.
- Hendrikson, H. and Kate Blackman (2015); "State Policies Addressing Child Abuse and Neglect", **NCLS (National Conference of State Legislatures)**, p.1-8. http://www.ncsl.org/Portals/1/Documents/Health/StatePolicies_ChildAbuse.pdf (ET: 12 Temmuz 2018).

Howard, K. S. and Jeanne Brooks-Gunn (2009); "The Role of Home-Visiting Programs in Preventing Child Abuse and Neglect, Preventing Child Maltreatment", **The Future of Children, Preventing Child Maltreatment**, International Affairs at Princeton University and the Brookings Institution, Volum 19, Number 2, p.119-146.

Jordaan, J. (2013); "Public Financial Performance Management in South Africa: A Coceptual Approach", **Doctor in Public Affairs in the Faculty of Economic and Management Sciences**, February, University of Pretoria. <https://repository.up.ac.za/bitstream/handle/2263/25138/03chapter3.pdf> (ET: 12 Ağustos 2018).

Kanık, A. - Osman Tolga İnce, Şehriban Yeşiloğlu, Kayı Eliaçık ve Ali Rahmi Bakiler (2015); "İstismara Bağlı Kafa Travması: İki Olgu Sunumu", **Türk Pediatri Arşivi**, Sayı 50, s.180-184.

KidsRights R. (2014); **Child Participation- From Rights to Reality**, KidsRights Foundation, Amsterdam, The Netherlands.

Krug, E. G. - Linda L. Dahlberg, James A. Mercy, Anthony B. Zwi and Rafael Lozano (2002); **World Report on Violence and Health**, World Health Organization, Geneva.

Kydd, J. W. (2003); "Preventing Child Maltreatment: An Integrated, Multisectoral Approach", *Health and Human Rights*, Vol. 6, No. 2, p. 35-63.

Landers, C. (2013); Preventing and Responding to Violence, Abuse, and Neglect in Early Childhood A Technical Background Document", **Child Protection Section UNICEF** New York, p.1-36.

Netherlands Youth Institute (?); What Works in Tackling Child Abuse and Neglect?, the Netherlands. [https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/What works in tackling child abuse and neglect.pdf](https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/What%20works%20in%20tackling%20child%20abuse%20and%20neglect.pdf) (ET: 30 Ağustos 2018).

Nzimakwe, T. I. (2015); "Adopting Innovation Strategies to Enhance Service Delivery: Implications for Public Sector institutions", **Administratio Publica**, Vol 23, No 2, June, p.56-72.

Peters, B. G. (2003); "The Changing Nature of Public Administration: From Easy Answers to Hard Questions", **Viesoji Politika ir Administravimas**, Nr: 5, p.7-20.

Petersen, A. C., Joshua Joseph, and Monica Feit, (2014); **New Directions in Child Abuse and Neglect Research: Committee on Child Maltreatment Research, Policy, and Practice for the Next Decade: Phase II, Editors**, Board on Children, Youth, and Families Committee on Law and Justice, Institute of Medicine and National Research Council of the **National Academies**, He National Academies Press, Washington, D.C.; www.nap.edu (ET: 18 Haziran 2018).

Pinheiro, P. S. (2006); **World Report on Violence Against Children**, Designed by the United Nations Publishing Services, UN Geneva (BM Cenevre), [https://www.crin.org/en/docs/UNVAC World Report on Violence against Children.pdf](https://www.crin.org/en/docs/UNVAC%20World%20Report%20on%20Violence%20against%20Children.pdf) (ET: 18 Haziran 2018).

Thomas, D.- Christine Leicht, Candy Hughes, Amy Madigan and Kathy Dowell (2002); **Emerging Practices in the Preventon of Child Abuse and Neglect**, Director: Catherine Nolan and Melissa Lim Brodowski. U.S. Department of Health and Human Services Administration for Children and Fam i lies Administration on Children, Youth and Families Children’s Bureau Office on Child Abuse and Neglect https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/emerging_practices_report.pdf (ET: 30 Temmuz 2018).

Torjman, S. (2005); **What is Policy?**, Copyright by the Caledon Institute of Social Policy, Ottawa, Ontario, Canada, p.1-24. <https://maytree.com/wp-content/uploads/544ENG.pdf> (ET: 21 Ağustos 2018).

UNICEF (2014); **Ending Violence Against: Six Strategies for Action**, September, (United Nations Children’s Fund) New York, USA. https://www.unicef.org/publications/files/Ending_Violence_Against_Children_Six_strategies_for_action_EN_9_Oct_2014.pdf (ET: 18 Haziran 2018).

UNICEF (2014a); Hidden in Plain Sight: A statistical analysis of violence against children, Division of Data, Research and Policy, September 2014, New York, NY 10017, USA.

UNICEF (2013); “Keeping Children Safe from Violence: Making systems more Supportive of Families and Accountable to Cchild Rights”, Unite for Children, Child Rights in Central and Eastern Europe and Central Asia, Issue 1, p.1-16. https://www.unicef.org/eca/sites/unicef.org/eca/files/2017-10/keeping_children_safe_from_violence.pdf (ET: 30 Ağustos 2018).

U.S. Department of Health and Human Services (2004); “Risk and Protective Factors for Child Abuse and Neglect”, Children’s Bureau/ACYF, Washington, DC., p.1-7. www.childwelfare.gov (ET: 30 Temmuz 2018).

U.S. Department of Health & Human Services Administration for Children and Families Administration on Children, Youth and Families Children’s Bureau. Child Maltreatment. **26.Yıllık Rapor 2015**. <https://www.acf.hhs.gov/sites/default/files/cb/cm2015.pdf> (ET: 20 Ocak 2018).

Waldfogel, J. (2009); “Prevention and the Child Protection System”, **The Future of Children**, Volume 19, No. 2, p.195-210.

<https://www.acf.hhs.gov/sites/default/files/cb/cm2015.pdf> (ET: 20 Ocak 2018): 26. Yıllık Rapor.

http://files.unicef.org/publications/files/Hidden_in_plain_sight_statistical_analysis_EN_3_Sept_2014.pdf (ET: 20 Haziran 2018).

<https://kidsrights.org/sites/default/files/inline-files/KidsRights%20Report%20%20Child%20Participation%20v2016.pdf> (ET: 10 Temmuz 2018).

<https://cdn2.sph.harvard.edu/wp-content/uploads/sites/13/2014/04/4-Kydd.pdf>(ET: 10 Temmuz 2018).

https://futureofchildren.princeton.edu/sites/futureofchildren/files/media/preventing_child_maltreatment_19_02_fulljournal.pdf (ET: 10 Temmuz 2018).

<https://www.childwelfare.gov/pubpdfs/riskprotectivefactors.pdf> (ET: 30 Temmuz 2018).

<https://www.acf.hhs.gov/sites/default/files/cb/capta2010.pdf> (ET: 20 Temmuz 2018).

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK195981/> (ET: 11 Ağustos 2018).

<https://www.nap.edu/read/18331/chapter/8#261> (ET: 11 Ağustos 2018).

<https://www.nap.edu/read/18331/chapter/1#xii> (ET: 11 Ağustos 2018).

https://www.justice.gov/archive/olp/pdf/adam_walsh_act.pdf (ET: 11 Ağustos 2018).

<http://time.com/4437205/adam-walsh-murder/> (ET: 11 Ağustos 2018).

<https://www.unicefturk.org/yazi/ne-yapiyoruz> (ET: 24 Ağustos 2018).